



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Державна регуляторна служба України

Про погодження проєкту акта

Міністерство освіти і науки України відповідно до статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» надсилає на погодження проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)», доопрацьований з урахуванням узгоджувальної наради.

- Додатки:
1. Проєкт акта на 13 арк. в 1 прим.
 2. Пояснювальна записка на 7 арк. в 1 прим.
 3. Порівняльна таблиця на 25 арк. в 1 прим.
 4. Аналіз регуляторного впливу на 24 арк. в 1 прим.
 5. Копія повідомлення про оприлюднення проєкту акта на 1 арк. в 1 прим.
 6. Скріншот з офіційного вебсайту МОН на 1 арк. в 1 прим.
 7. Копія наказу МОН від 24.01.2025 № 97 на 2 арк. в 1 прим.
 8. Протокол узгоджувальної наради на 2 арк. в 1 прим.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

Іваненко Людмила 481 32 38, 066 700 68 59



МОН № 1/11315-25 від 30.05.2025

Підписав: Лісовий Оксен Васильович

Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000ED3236000AD9E100

Дійсний: з 14.03.2025 11:28:13 по 12.03.2027 11:28:13

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є** :

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014 р., № 37-38, ст. 2004 із наступними змінами):

- 1) у пункті 7 частини другої статті 3 слово «коледжів» виключити;
- 2) у частині п'ятій статті 5:

абзац третій доповнити реченням такого змісту:

«Навчання для здобуття ступеня магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямувань вважається навчанням одночасно для здобуття ступенів бакалавра та магістра.»;

після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

«Ступінь магістра юридичного, медичного та фармацевтичного спрямування може здобуватись на основі раніше здобутого ступеня бакалавра з спеціальностей (міждисциплінарних освітніх програм) інших галузей знань, можливий перелік яких визначається стандартом вищої освіти. У такому випадку такий ступінь присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС.».

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятим.

- 3) у статті 7:

у частині третій

слово «назва» замінити словом «найменування»;

слова «у разі здобуття вищої освіти у відокремленому підрозділі закладу вищої освіти (наукової установи) - також назва такого підрозділу» виключити;



МОН № 1/11315-25 від 30.05.2025

Підписав: Лісовий Оksen Васильович

Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000ED3236000AD9E100

Дійсний: з 14.03.2025 11:28:13 по 12.03.2027 11:28:13

4) статтю 9 доповнити новими частинами такого змісту:

«5. Підготовка здобувачів вищої освіти в галузі безпеки та оборони здійснюється вищими військовими навчальними закладами, закладами вищої освіти із специфічними умовами навчання та військовими навчальними підрозділами закладів вищої освіти.

6. Підготовка здобувачів вищої освіти зі спеціальностей, які дозволяють обіймати посади або провадити види діяльності, кваліфікаційні вимоги до яких передбачають наявність вищої юридичної освіти, у вищих військових навчальних закладах, закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти здійснюється за кошти фізичних та юридичних осіб лише за тими освітніми програмами, з яких здійснюється підготовка на умовах державного замовлення.»;

5) у статті 12:

пункт 3 частини першої викласти в такій редакції:

«3) державними органами, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти медичного, мистецького спрямування та вищі військові навчальні заклади, заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання, військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти;»;

пункт 5 частини першої виключити;

6) пункт 13 частини першої статті 13 викласти в такій редакції:

«13) за дорученням і в межах, встановлених Кабінетом Міністрів України, реалізує права і обов'язки уповноваженого органу управління стосовно заснованих державою закладів вищої освіти; вносить до Кабінету Міністрів України пропозиції щодо утворення, реорганізації, ліквідації та виділу закладів вищої освіти державної форми власності (крім вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання);»;

7) у статті 15:

пункт 1 частини другої викласти в такій редакції:

«1) затверджує статут закладу вищої освіти або його нову редакцію»;

у пункті 3 частини другої:

слова «за поданням вищого колегіального органу громадського

самоврядування закладу вищої освіти» виключити;

слово «та» замінити словом «або»;

частину другу доповнити пунктом 5¹ такого змісту:

«5¹) приймає рішення про найменування закладу вищої освіти та його зміну;»;

8) у статті 24:

в абзацах третьому та четвертому частини третьої слова «відокремленому структурному підрозділі» виключити;

частину четверту доповнити пунктом 6¹ такого змісту:

«6¹) припинення провадження освітньої діяльності у передбачених законом випадках;»;

абзац другий пункту 8 частини четвертої доповнити реченням такого змісту:

«Рішення про припинення дії ліцензії набирає чинності через 10 робочих днів з дня доведення такого рішення до відома ліцензіата шляхом внесення запису про нього до ліцензійного реєстру та оприлюднення на офіційному веб-сайті органу ліцензування наступного робочого дня після його прийняття. Рішення про припинення дії ліцензії може бути оскаржено відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та Закону України «Про адміністративну процедуру».»;

у пункті 2 частини п'ятої слова «відокремленому структурному підрозділі» виключити;

у частині сьомій:

у абзаці першому:

слово «назви» замінити словом «найменування»;

слова «відокремленого структурного підрозділу закладу освіти (наукової установи)» виключити;

у абзаці п'ятому слова «та/або відокремленого структурного підрозділу» виключити;

9) у частині першій статті 28:

пункт 1 викласти в такій редакції:

«1) університет (класичний, багатогалузевий, технічний, медичний, мистецький, військовий, внутрішніх справ, цивільного захисту) – заклад вищої освіти, що здійснює підготовку здобувачів вищої освіти усіх рівнів вищої освіти, проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, науково-технічні (експериментальні) розробки, є провідним науковим/мистецьким і методичним центром, що пройшов відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» державну атестацію за науковими напрямками, має розвинену інфраструктуру навчальних, наукових та/або науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню наукових знань/мистецьких практик та провадить культурно-просвітницьку діяльність та відповідає таким вимогам:

класичний, багатогалузевий університет – пройшов державну атестацію не менше ніж за трьома науковими напрямками, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти не менше ніж за п'ятьма галузями знань, причому контингент здобувачів вищої освіти з кожної з них (ключові галузі, визначені закладом вищої освіти) складає п'ятнадцять і більше відсотків загального контингенту здобувачів вищої освіти. Для класичного університету спеціальності, що в установленому законодавством порядку віднесені до галузей культури, мистецтва та гуманітарних наук, природничих наук, математики та статистики, є такими, що належать до ключових галузей;

технічний університет – пройшов державну атестацію не менше ніж за двома науковими напрямками, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти не менше ніж за чотирма галузями знань, включаючи не менше сімдесяти відсотків з спеціальностей у галузі інженерії, виробництва та будівництва (ключова галузь);

медичний університет – пройшов державну атестацію за відповідним науковим напрямом, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за галуззю охорони здоров'я, включаючи не менше шістдесяти відсотків контингенту здобувачів вищої освіти за освітніми програмами магістра медичного та/або фармацевтичного спрямування, забезпечує практичну (клінічну) підготовку цього контингенту на клінічних базах закладів вищої освіти, в центрах симуляційного навчання, університетських лікарнях (клініках), навчально-виробничих аптеках;

мистецький університет – пройшов державну атестацію за відповідним науковим напрямом, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти щонайменше за двома мистецькими-спеціальностями, докторів мистецтва, не менше дев'яноста відсотків контингенту здобувачів вищої освіти якого здобувають вищу освіту за освітніми програмами мистецького спрямування;

військовий університет – вищий військовий навчальний заклад, який пройшов державну атестацію за відповідним науковим напрямом, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за декількома галузями знань, включаючи не менше шістдесяти відсотків контингенту здобувачів вищої освіти в галузі безпеки та оборони;

університет внутрішніх справ, університет цивільного захисту – заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання, який пройшов державну атестацію за відповідним науковим напрямом, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти, включаючи не менше шістдесяти відсотків контингенту здобувачів вищої освіти за освітніми програмами в галузі безпеки та оборони;

питома вага здобувачів вищої освіти другого (магістерського) і третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівнів вищої освіти в університеті складає не менше двадцяти відсотків (в університеті з статусом дослідницького - не менше сорока відсотків);

за основним місцем роботи на посадах педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників на повну ставку працюють не менше п'ятдесяти осіб, які мають науковий ступінь доктора наук (для військового та мистецького університету – не менше тридцяти осіб, які мають ступінь доктора наук);

зараховує на навчання не більше п'ятнадцяти відсотків вступників на кожний з рівнів вищої освіти з конкурсним балом менше ніж поріг допуску до конкурсу на місця за державним замовленням, визначених в Умовах прийому на навчання для здобуття вищої освіти;

забезпечує у встановленому законодавством порядку реалізацію права на міжнародну академічну мобільність тривалістю не менше ніж один місяць для не менше ніж десяти відсотків здобувачів вищої освіти (протягом періоду здобуття ними вищої освіти) та не менше двадцяти відсотків для педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників (за попередні п'ять календарних років). У військовому університеті міжнародна академічна мобільність здобувачів вищої освіти (протягом терміну здобуття ними вищої освіти) та для науково-педагогічних і наукових працівників забезпечується окремими міжнародними угодами у сфері безпеки та оборони;

забезпечує навчання не менше десяти відсотків здобувачів вищої освіти другого (магістерського) і третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівнів вищої освіти за узгодженими спільними освітніми програмами з іноземними закладами вищої освіти або з науковими інститутами Національної та національних галузевих академій наук. Військовий

університет забезпечує навчання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти за спільними освітніми програмами з іноземними закладами військової освіти на основі окремих договорів (угод) у сфері безпеки та оборони;»;

пункт 2 викласти в такій редакції:

«2) академія (аграрна, внутрішніх справ, військова, економічна, медична, мистецька, морська, педагогічна, правоохоронна, соціо-гуманітарна, теологічна/богословська, технічна, технологічна, фармацевтична, цивільного захисту, юридична тощо) – заклад вищої освіти, що здійснює підготовку здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти, може здійснювати підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівня вищої освіти, або здійснює підготовку здобувачів вищої освіти лише другого (магістерського) і третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівнів вищої освіти; проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, науково-технічні (експериментальні) розробки, пройшов державну атестацію відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» за відповідним науковим напрямом (крім вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання), має у своєму складі розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових та/або науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню технологічних та/або навчально-методичних інновацій та відповідає таким вимогам:

контингент здобувачів вищої освіти, які здобувають вищу освіту за однією, двома або трьома галузями знань (ключові галузі, визначені закладом вищої освіти), складає не менше сімдесяти відсотків загального контингенту здобувачів вищої освіти;

за основним місцем роботи на посадах педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників на повну ставку працюють не менше ста осіб, які мають науковий ступінь (ступінь доктора мистецтва) (у військових, мистецьких академіях не менше тридцяти осіб);

зараховує на навчання не більше двадцяти п'яти відсотків здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти з конкурсним балом менше ніж поріг допуску до конкурсу на місця за державним замовленням, визначених в Умовах прийому на навчання для здобуття вищої освіти;

забезпечує навчання не менше тридцяти відсотків здобувачів вищої освіти за дуальними освітніми програмами або за міждисциплінарними

освітніми програмами (крім закладів освіти із специфічними умовами навчання, військових та мистецьких академій);»;

пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) інститут (вища школа) – заклад вищої освіти, що здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за одним або більше рівнями вищої освіти, проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, науково-технічні (експериментальні) розробки та відповідає таким вимогам:

спеціальності та/або галузі знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, відповідають назвам видів економічної діяльності (відповідно до затвердженої у встановленому порядку класифікації видів економічної діяльності), що відображається у найменуванні інституту;

за основним місцем роботи на посадах педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників на повну ставку і більше працюють не менше двадцяти осіб (десяти осіб, якщо підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється лише за однією спеціальністю), які мають науковий ступінь (ступінь доктора мистецтва).»;

доповнити новими частинами такого змісту:

«2. Нові заклади вищої освіти створюються як вищі школи. Тип утвореного шляхом злиття, приєднання чи виділу закладу вищої освіти встановлюється засновником закладу вищої освіти (уповноваженим ним органом управління) з урахуванням вимог до типів закладів вищої освіти.

3. Тип закладу вищої освіти відображається в найменуванні закладу вищої освіти.

4. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки щорічно станом на 15 листопада оприлюднює інформацію з Єдиної державної електронної бази з питань освіти стосовно дотримання вимог цієї статті щодо типів закладів вищої освіти на своєму офіційному веб-сайті.

5. У разі виявлення недотримання закладом вищої освіти вимог до певного типу закладу вищої освіти засновник (уповноважений ним орган) зобов'язаний упродовж шести місяців привести тип закладу вищої освіти у відповідність до вимог цієї статті.»;

10) пункт 13¹ частини другої статті 32 виключити;

11) у статті 33:

частину третю виключити;

пункт 4¹ частини сьомої викласти в такій редакції:

«4¹) заклад фахової передвищої освіти - структурний підрозділ закладу вищої освіти, що функціонує відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту».

Заклад вищої освіти у своєму складі може мати тільки один заклад фахової передвищої освіти, що розташований у тій же або суміжній територіальній громаді, тому самому або суміжному районі із закладом вищої освіти;»;

частину дев'яту викласти в такій редакції:

«9. Структурний підрозділ закладу вищої освіти, розташований в іншій області (місті з спеціальним статусом), ніж місцезнаходження закладу вищої освіти, є територіально відокремленим структурним підрозділом.

Територіально відокремлені структурні підрозділи закладів вищої освіти усіх форм власності (крім вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання в умовах дії правового режиму воєнного стану) не здійснюють освітньої діяльності у сфері вищої або фахової передвищої освіти, крім практичної підготовки здобувачів вищої освіти.»;

в абзаці першому частини десятої:

слово «коледж» замінити словами «заклад фахової передвищої військової освіти, заклад фахової передвищої освіти із специфічними умовами навчання»;

слово «кафедра» замінити словом «кафедру»;

після слів «за певними ступенями вищої освіти» доповнити словами «ступенем фахової передвищої освіти»;

після слів «військовий коледж» доповнити словами «сержантського складу»;

доповнити частиною одинадцятою такого змісту:

«11. Класичні, багатогалузеві, медичні університети створюють аналітичні центри з метою дослідження конкретних суспільно значущих проблем, вироблення відповідних рекомендацій, їх просування в державну політику та забезпечення простору для комунікації між органами державної влади та громадськістю.»;

12) у статті 43:

частину третю виключити;

у частині четвертій слова «коледжу, територіально відокремленого структурного підрозділу відповідного закладу вищої освіти» виключити;

13) частину дванадцяту статті 44 викласти в такій редакції:

«12. Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії або доктора мистецтва може бути оголошений на освітні програми зі спеціальностей (міждисциплінарні освітні програми):

з яких заклад вищої освіти має не менше однієї акредитованої за другим (магістерським) рівнем освітньої програми в межах відповідної спеціальності (кожної із спеціальностей, що входять до предметної області міждисциплінарної освітньої програми).

які відповідають науковим напрямам, за якими наукова установа пройшла відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» державну атестацію.»;

14) пункт 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» доповнити підпунктами 29 – 35 такого змісту:

«29) останній набір здобувачів вищої освіти до коледжів, що до набрання чинності цим Законом функціонували як заклади вищої освіти, та до територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти проводиться в 2027 році;

30) засновники (уповноважені ними органи управління) закладів вищої освіти до 1 липня 2027 року мають ухвалити та оприлюднити рішення про виділ територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти, що до набрання чинності цим Законом функціонували як заклади вищої освіти, в окремі юридичні особи - заклади вищої освіти такої самої форми власності або про їх реорганізацію у структурні підрозділи закладів вищої освіти, або про їх ліквідацію в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України;

31) освітня діяльність коледжів, що до набрання чинності цим Законом функціонували як заклади вищої освіти, та територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти припиняється не пізніше визначеної згідно з цим Законом дати закінчення виконання освітньої програми, встановленої на підставі розрахункового строку виконання освітньої програми для здобувачів вищої освіти, зарахованих до 31 грудня 2027 року;

32) засновники (уповноважені ними органи управління) закладів вищої освіти до 1 липня 2027 року мають ухвалити та оприлюднити рішення про

виділ закладів фахової передвищої освіти - структурних підрозділів закладів вищої освіти в окремі юридичні особи - заклади фахової передвищої освіти такої самої форми власності або заклади фахової передвищої освіти – структурні підрозділи закладів вищої освіти, що функціонують відповідно до пункту 4¹ частини сьомої статті 33 цього Закону, або їх припинення;

33) при виділі закладів фахової передвищої освіти - структурних підрозділів закладів вищої освіти в окрему юридичну особу заклад фахової передвищої освіти (фаховий коледж) здійснюється переоформлення належних їм ліцензій відповідно до законодавства;

34) освітня діяльність закладів фахової передвищої освіти - структурних підрозділів закладів вищої освіти припиняється після закінчення навчання здобувачів вищої освіти, зарахованих до 31 грудня 2027 року, крім закладів фахової передвищої освіти, що функціонують відповідно до пункту 4¹ частини сьомої статті 33 цього Закону;

35) центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки визначає особливості здійснення освітнього процесу в коледжах, територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти та закладах фахової передвищої освіти - структурних підрозділів закладів вищої освіти з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти) до дня їх реорганізації чи ліквідації відповідно до нього.».

2. У Законі України «Про фахову передвищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019 р., № 30, ст. 119; із наступними змінами):

1) у статті 18:

пункт 2 частини п'ятої викласти в такій редакції:

«2) реорганізація або зміна найменування структурного підрозділу (філії) суб'єкта, який провадить освітню діяльність за відповідною спеціальністю у сфері фахової передвищої освіти, виділ закладу фахової передвищої освіти зі структури закладу вищої освіти в окрему юридичну особу;»;

частину шосту доповнити новим пунктом 6¹ такого змісту:

«6¹) припинення провадження освітньої діяльності у передбачених законом випадках;»;

абзац другий пункту 7 частини шостої доповнити реченням такого змісту:

«Рішення про припинення дії ліцензії набирає чинності через 10 робочих днів з дня доведення такого рішення до відома ліцензіата шляхом внесення запису про нього до ліцензійного реєстру та оприлюднення на офіційному веб-сайті органу ліцензування наступного робочого дня після його прийняття. Рішення про припинення дії ліцензії може бути оскаржено відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності та Закону України «Про адміністративну процедуру».

2) у статті 27:

частину сьому виключити;

абзац перший частини восьмої викласти в такій редакції:

«8. Рішення про виділ структурного підрозділу закладу вищої освіти шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у статусі закладу фахової передвищої освіти приймається засновником або уповноваженим ним органом управління.»;

абзац перший частини дев'ятої викласти в такій редакції:

«9. Рішення про виділ структурного підрозділу закладу вищої освіти із статусом національного шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у статусі закладу фахової передвищої освіти приймається засновником або уповноваженим ним органом управління.»;

3) пункт 2 розділу XIV «Прикінцеві та перехідні положення» доповнити підпунктом 22 такого змісту:

«22) у разі виділу структурного підрозділу державного закладу вищої освіти шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у статусі закладу фахової передвищої освіти:

заклад фахової передвищої освіти може брати участь у конкурсному розміщенні державного замовлення за всіма спеціальностями впродовж поточного та наступного календарного року після прийняття рішення про виділ;

заклад фахової передвищої освіти може брати участь у конкурсному розміщенні регіонального замовлення з наступного календарного року після прийняття рішення про виділ;

заклад фахової передвищої освіти зберігає право на участь у конкурсному розміщенні державного замовлення із спеціальностей, віднесених до спеціальностей загальнодержавного значення переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка, незалежно від дати

прийняття рішення про виділ.

Фінансування здобуття фахової передвищої освіти за державним замовленням здійснюється до завершення навчання, відрахування або переривання навчання здобувачами освіти. Поновлення на навчання, переведення та допуск до навчальних занять після закінчення академічної відпустки на умовах державного замовлення здійснюється в межах вакантних місць відповідного року набору.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім підпунктів 1 та 2 частини першої розділу I, які набирають чинності через 24 місяці з дня опублікування цього Закону.

2. Встановити, що:

місця державного (регіонального) замовлення для здобуття вищої освіти надаються в закладах вищої освіти, кількість здобувачів вищої освіти в яких станом на 1 жовтня попереднього календарного року (за даними центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки) складає не менше:

3 000 осіб з 2026 року,

7 000 осіб з 2028 року для університетів, 5 000 з 2028 року для академій, за винятком:

вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання;

мистецьких академій, в яких питома вага здобувачів вищої освіти відповідних спеціальностей складає не менше 80 відсотків;

закладів вищої освіти, які є єдиними у відповідного засновника або у відповідному районі (крім районів у містах);

переміщених закладів вищої освіти впродовж п'яти років після переміщення в разі наявності не менше 1 000 здобувачів вищої освіти.

3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Голова Верховної Ради України

Руслан СТЕФАНЧУК

м. Київ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)»

1. Мета

Метою проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)» є законодавче забезпечення модернізації мережі закладів освіти.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Розробку проєкту акта передбачено Планом пріоритетних дій Уряду на 2024 рік, затвердженим Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2024 р. № 137-р (пункт 139). Крім того, розробка проєкту акта відповідає рекомендаціям Європейської комісії в рамках Пакету розширення 2023, що передбачають імплементацію плану оптимізації мережі закладів освіти (пункт 92.1 Плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 лютого 2024 р. № 133-р).

Мережа закладів вищої освіти в Україні є великою за кількістю закладів та широкою за географічним розташуванням. Зокрема, без урахування відокремлених структурних підрозділів на початок повномасштабного вторгнення на 1 млн населення припадало близько семи закладів вищої освіти: університетів, академій та інститутів. Демографічні тенденції скорочення кількості вступників посилювали концентрацію здобувачів вищої освіти у невеликій кількості провідних закладів вищої освіти м.м. Києва, Львова та Харкова. Проблема скорочення контингенту погіршувалася дублюванням спеціальностей, що призводило до розпорошення вступників серед закладів в межах одного невеликого міста, утворення неповних академічних груп та, відповідно, до перенавантаження наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників.

Зокрема, територіально відокремлені структурні підрозділи закладів вищої освіти (далі – ТВСП) були створені з метою наближення освітніх послуг до місця проживання здобувачів освіти. Проте, період 2020-2025 років (особливо в умовах пандемії COVID-19 та воєнного стану) продемонстрував, що використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє забезпечити якісну освіту незалежно від місця проживання здобувача. Більшість ТВСП є



МОН № 1/11315-25 від 30.05.2025

Підписав: Лісовий Оksen Васильович

Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000ED3236000AD9E100

Дійсний: з 14.03.2025 11:28:13 по 12.03.2027 11:28:13

невеликими, мають обмежені кадрові та матеріально-технічні ресурси для забезпечення належної якості вищої освіти.

Відповідно до абзацу шостого частини дев'ятої статті 33 Закону України «Про вищу освіту» в Україні вже є успішний досвід припинення діяльності ТВСП у таких містах, як Київ, Львів, Харків, Дніпро та Одеса, що свідчить про об'єктивну можливість оптимізації структури закладів вищої освіти без втрати доступності освітніх послуг. Доцільно також врахувати, що функціонування ТВСП не є поширеною практикою в країнах Європейського Союзу, до освітнього простору якого інтегрується Україна, у більшості з яких освітні заклади зосереджені в ключових академічних центрах. Тому реорганізація мережі ТВСП стане важливим кроком на шляху підвищення якості вищої освіти та імплементації європейських стандартів в освітній сфері.

Наявний поділ фахових коледжів на самостійні юридичні особи (438) та фахові коледжі в структурі університетів (392) унеможлиблює системну модернізацію мережі фахових коледжів і закладів професійної (професійно-технічної) освіти та її прив'язку до нового адміністративно-територіального устрою. Водночас, управління багатьма фаховими коледжами з боку університетів носить формальний характер, особливо в разі суттєвої відстані між ними, критерієм успішності фахового коледжу для більшості університетів є лише продовження навчання в них випускників коледжів, що прямо суперечить державному пріоритету пришвидшення виходу молоді на ринок праці. Важливою передумовою модернізації мереж закладів вищої та фахової передвищої освіти буде виокремлення фахових коледжів із структури закладів вищої освіти в самостійні юридичні особи з перспективою передачі до комунальної власності.

У звіті Єврокомісії у межах Пакета розширення ЄС від 08 листопада 2023 року однією з невирішених проблем і завдань для України у сфері юридичної освіти є, зокрема, відсутність чіткого інституційного розмежування юридичної освіти та здійснення підготовки фахівців для правоохоронних органів. Зокрема, в Україні сьогодні існують два різні підходи до здобуття юридичної освіти залежно від сфери управління закладів вищої освіти: у цивільних закладах вищої освіти та у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання (вищих військових закладах освіти). Заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання (вищі військові заклади освіти) мають особливий статус, особливі кадри, особливу матеріально-технічну базу та особливі традиції. Діяльність цих закладів спрямована на підготовку кадрових службовців правоохоронних органів (військовослужбовців). Ключовою складовою цієї підготовки є поліцейська, військова тощо підготовка здобувачів освіти.

Підготовка здобувачів освіти з суто цивільних освітніх програм є непрофільною для закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання

(вищих військових закладів освіти) і тягне за собою як неефективне використання їх ресурсів, так і недостатню якість освіти.

Найбільш чисельною складовою системи вищої освіти є цивільні державні заклади вищої освіти (яких налічується 172). Саме укрупнення цих закладів має стати центральним пунктом модернізації мережі закладів вищої освіти. Проте, перешкодою на цьому шляху є подрібненість між сферами управління різних державних органів, що унеможлиблює значну частину трансформацій. Найкращим рішенням видається консолідація управління цивільними закладами вищої освіти державної форми власності (крім управління закладами вищої освіти медичного та мистецького спрямування) шляхом віднесення їх до сфери управління одного державного органу, що забезпечить єдність державного управління.

Наразі мережу закладів вищої освіти складають університети (63%), академії (20%) та інститути (16%), які провадять фундаментальні наукові дослідження, здійснюють професійну підготовку кадрів, міжнародну, інноваційну діяльність тощо. Чітке розмежування цих функцій дозволить уникнути дублювання та підвищити ефективність роботи кожного типу закладів. Тому для створення ефективної, якісної та конкурентоспроможної системи вищої освіти, яка відповідала б як національним, так і міжнародним викликам є встановлення вимог до того чи іншого типу закладів вищої освіти.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта пропонується внести зміни до таких законів України:

Закон України «Про вищу освіту»:

до статті 9 стосовно підготовки здобувачів вищої освіти в галузі безпеки та оборони, яку передбачено здійснювати у вищих військових навчальних закладах, закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти; водночас підготовка фахівців зі спеціальностей, які дозволяють обіймати посади або провадити види діяльності, кваліфікаційні вимоги до яких передбачають наявність вищої юридичної освіти, може здійснюватися за кошти фізичних та юридичних осіб лише за тими освітніми програмами, з яких здійснюється підготовка на умовах державного замовлення.

до статті 12 стосовно державних органів, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти медичного, мистецького спрямування та вищі військові навчальні заклади, заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання, військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти; Національної академії наук України та національних галузевих академій наук, яку передбачено виключити з числа органів, що здійснюють управління вищою освітою у межах

своїх повноважень, а також виділити центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти серед суб'єктів управління у сфері вищої освіти в окремий пункт;

до статті 13 стосовно повноважень центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки вносити до Кабінету Міністрів України пропозиції щодо утворення, реорганізації, ліквідації та виділу закладів вищої освіти державної форми власності (крім вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання);

до статті 15 стосовно розширення повноважень засновника (засновників) закладу вищої освіти щодо прийняття рішень про найменування закладу вищої освіти та його зміну;

до статті 24 стосовно припинення освітньої діяльності у передбачених законом випадках як підстави для прийняття рішення про припинення дії ліцензії;

до статті 28 стосовно встановлення особливостей типів закладів вищої освіти, їх відмінностей та створення нового закладу вищої освіти як інституту;

до статті 33 стосовно наявності у закладі вищої освіти тільки одного закладу фахової передвищої освіти, що розташований у тій же або суміжній територіальній громаді, районі із закладом вищої освіти та особливостей діяльності територіально відокремлених структурних підрозділів.

частиною дванадцятою статті 44 пропонується встановити умовою прийому на навчання для здобуття ступеня доктора філософії або доктора мистецтва наявність акредитованих за другим (магістерським) рівнем освітніх програми відповідної спеціальності (усіх спеціальностей галузі або спеціальностей, що входять до міждисциплінарної освітньої програми).

Також, пропонується доповнення Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про вищу освіту» стосовно унормування питання набору здобувачів вищої освіти до територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти і коледжів, терміни ухвалення рішень засновниками або уповноваженими ними органами управління закладів вищої освіти про реорганізацію, питання подальшого ліцензування освітньої діяльності.

Закон України «Про фахову передвищу освіту»:

до статті 18 стосовно підстав для переоформлення ліцензії, крім підстав, визначених законами України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та «Про освіту», до яких додається виділ закладу фахової передвищої освіти зі структури закладу вищої освіти в окрему юридичну особу, а також

підстав для прийняття рішення про анулювання ліцензії, зокрема у разі припинення освітньої діяльності у передбачених законом випадках;

В Прикінцевих та перехідних положеннях Закону України «Про фахову передвищу освіту» передбачено участь закладу фахової передвищої освіти у конкурсному розміщенні державного замовлення протягом перехідного періоду. Запропоновано, що фінансування здобуття фахової передвищої освіти за державним замовленням здійснюється до завершення навчання, відрахування або переривання навчання здобувачами освіти.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері регулювання

Нормативно-правову базу у даній сфері правового регулювання становить:

Конституція України;

Закон України «Про освіту»;

Закон України «Про вищу освіту»;

Закон України «Про фахову передвищу освіту».

Указ Президента України №744/2023 «Про деякі заходи з підготовки до переговорного процесу зі вступу України до Європейського Союзу».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта потребує консультацій з громадськістю у формі публічного громадського обговорення та/або електронних консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики». Громадське обговорення проекту акта відбувалося з 01.09.2023 року до 25.10.2023. За результатами обговорення розміщено звіт на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/gromadske-obgovorennya/2023/11/15/Zvit-ho-projekt.ZU.Pro.vnes.zmin.do.deyakykh.ZU-shchodo.stvor.peredumov.dlya.modern.merezhi.ZVO-15.11.2023-1.pdf>.

Не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Не потребує отримання рекомендацій Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

Проект акта стосується пріоритетних сфер зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

У проекті акта відсутні положення, що впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)» сприятиме створенню передумов для ухвалення рішень про суттєве укрупнення закладів вищої освіти.

Пропоновані зміни і доповнення сприятимуть підвищенню якості вищої освіти шляхом виведення з ринку значної частини суб'єктів освітньої діяльності з суперечливою репутацією, а також зосередженню закладів вищої освіти на підготовці фахівців з вищою освітою.

Проект акта є регуляторним актом і матиме вплив на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Ухвалення проекту акта дозволить адаптувати систему вищої освіти до демографічних змін, забезпечить єдність державного управління вищою освітою

Здобувачі фахової передвищої і вищої освіти Здобувачі ступеня доктора філософії Заклади фахової передвищої і вищої освіти		та збільшить спроможність до фінансування її відновлення, скоротить витрати держави, пов'язаних із обробкою звернень здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу щодо невідповідного виконання своїх зобов'язань суб'єктами надання освітніх послуг; розширюються можливості застосування індивідуальної траєкторії навчання завдяки укрупненню ЗВО, ЗФПО та наповненості академічних груп; мають доступ до більш якісних освітніх компонентів, в тому числі за вибірковою складовою освітньо-наукової програми; підвищення якості освітньої програми, покращить репутацію закладу та довіри споживачів.
--	--	---

Міністр освіти і науки України

Оксен ЛІСОВИЙ

« ____ » _____ 2025 року

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов
для модернізації мережі закладів освіти)»

Закон України «Про вищу освіту»	
Стаття 3. Державна політика у сфері вищої освіти 1. Державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується на принципах: ... 7) державної підтримки освітньої, наукової, науково-технічної, мистецької та інноваційної діяльності університетів, академій, інститутів, <i>коледжів</i>, зокрема шляхом надання пільг із сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів закладам вищої освіти, що провадять таку діяльність;	Стаття 3. Державна політика у сфері вищої освіти 2. Державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується на принципах: ... 7) державної підтримки освітньої, наукової, науково-технічної, мистецької та інноваційної діяльності університетів, академій, інститутів, зокрема шляхом надання пільг із сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів закладам вищої освіти, що провадять таку діяльність;
Стаття 5. Рівні та ступені вищої освіти 1. Підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється за відповідними освітніми програмами на таких рівнях вищої освіти: ...	Стаття 5. Рівні та ступені вищої освіти 1. Підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється за відповідними освітніми програмами на таких рівнях вищої освіти: ...
5. Магістр - це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти (науковою установою) у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС, обсяг освітньо-наукової програми - 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків. Особа має право здобувати ступінь магістра за умови наявності в неї ступеня бакалавра.	5. Магістр - це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти (науковою установою) у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС, обсяг освітньо-наукової програми - 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків. Особа має право здобувати ступінь магістра за умови наявності в неї ступеня бакалавра.



МОН № 1/11315-25 від 30.05.2025

Підписав: Лісовий Оксен Васильович

Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000ED3236000AD9E100

Дійсний: з 14.03.2025 11:28:13 по 12.03.2027 11:28:13

Ступінь магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямування здобувається на основі повної загальної середньої освіти або освітнього ступеня молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра, освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста за відповідною спеціальністю і присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми, обсяг якої у випадку, якщо ступінь магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямування здобувається на основі повної загальної середньої освіти, становить 300-360 кредитів ЄКТС. Для здобуття освітнього ступеня магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямування на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або на основі фахової передвищої освіти заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначається стандартом вищої освіти.	Ступінь магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямування здобувається на основі повної загальної середньої освіти або освітнього ступеня молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра, освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста за відповідною спеціальністю і присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми, обсяг якої у випадку, якщо ступінь магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямування здобувається на основі повної загальної середньої освіти, становить 300-360 кредитів ЄКТС. Для здобуття освітнього ступеня магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямування на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або на основі фахової передвищої освіти заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначається стандартом вищої освіти. Навчання для здобуття ступеня магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямувань вважається навчанням одночасно для здобуття ступенів бакалавра та магістра. Ступінь магістра юридичного, медичного та фармацевтичного спрямування може здобуватись на основі раніше здобутого ступеня бакалавра з спеціальностей (міждисциплінарних освітніх програм) інших галузей знань, можливий перелік яких визначається стандартом вищої освіти. У такому випадку такий ступінь присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС.
Стаття 7. Документи про вищу освіту ... 3. У документі про вищу освіту зазначаються <i>назва</i> закладу вищої освіти (наукової установи), що видав цей документ (<i>у разі здобуття</i>	Стаття 7. Документи про вищу освіту ... 3. У документі про вищу освіту зазначаються найменування закладу вищої освіти (наукової установи), що видав цей документ,

<i>вищої освіти у відокремленому підрозділі закладу вищої освіти (наукової установи) - також назва такого підрозділу), назва освітньої програми, а також кваліфікація, що складається з інформації про здобутий особою ступінь вищої освіти, спеціальність (крім міждисциплінарних освітніх програм), спеціалізацію, предметну спеціальність (за наявності) та професійні кваліфікації (у разі присвоєння).</i>	назва освітньої програми, а також кваліфікація, що складається з інформації про здобутий особою ступінь вищої освіти, спеціальність (крім міждисциплінарних освітніх програм), спеціалізацію, предметну спеціальність (за наявності) та професійні кваліфікації (у разі присвоєння).
Стаття 9. Ліцензійні умови, галузі знань та спеціальності 1. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності встановлюють вичерпний перелік вимог, обов'язкових для виконання закладом вищої освіти або науковою установою, та вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії. 2. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності визначають: 1) кадрові вимоги до працівників, які мають визначену освітню та/або професійну кваліфікацію; 2) технологічні вимоги щодо наявності певної матеріально-технічної бази разом з даними, що дають змогу її ідентифікувати (для освітніх програм, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, та з урахуванням необхідності створення умов для осіб з особливими освітніми потребами); 3) інші вимоги, передбачені Законом "Про ліцензування видів господарської діяльності". 3. Перелік галузей знань та спеціальностей розробляється на основі Міжнародної стандартної класифікації освіти і затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки.	Стаття 9. Ліцензійні умови, галузі знань та спеціальності 1. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності встановлюють вичерпний перелік вимог, обов'язкових для виконання закладом вищої освіти або науковою установою, та вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії. 2. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності визначають: 1) кадрові вимоги до працівників, які мають визначену освітню та/або професійну кваліфікацію; 2) технологічні вимоги щодо наявності певної матеріально-технічної бази разом з даними, що дають змогу її ідентифікувати (для освітніх програм, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, та з урахуванням необхідності створення умов для осіб з особливими освітніми потребами); 3) інші вимоги, передбачені Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності». 3. Перелік галузей знань та спеціальностей розробляється на основі Міжнародної стандартної класифікації освіти і затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки.

4. Перелік галузей знань та спеціальностей розробляється з метою впорядкування освітніх програм, диференціації вимог до них, забезпечення порівнянності документів про вищу освіту, планування підготовки фахівців та збирання статистичних даних щодо вищої освіти.	4. Перелік галузей знань та спеціальностей розробляється з метою впорядкування освітніх програм, диференціації вимог до них, забезпечення порівнянності документів про вищу освіту, планування підготовки фахівців та збирання статистичних даних щодо вищої освіти. 5. Підготовка здобувачів вищої освіти в галузі безпеки та оборони здійснюється вищими військовими навчальними закладами, закладами вищої освіти із специфічними умовами навчання та військовими навчальними підрозділами закладів вищої освіти. 6. Підготовка здобувачів вищої освіти зі спеціальностей, які дозволяють обіймати посади або провадити види діяльності, кваліфікаційні вимоги до яких передбачають наявність вищої юридичної освіти, у вищих військових навчальних закладах, закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти здійснюється за кошти фізичних та юридичних осіб лише за тими освітніми програмами, з яких здійснюється підготовка на умовах державного замовлення.
Стаття 12. Управління у сфері вищої освіти 1. Управління у сфері вищої освіти у межах своїх повноважень здійснюється: 1) Кабінетом Міністрів України; 2) центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки; 3) галузевими державними органами, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти;	Стаття 12. Управління у сфері вищої освіти 1. Управління у сфері вищої освіти у межах своїх повноважень здійснюється: 1) Кабінетом Міністрів України; 2) центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки; 3) державними органами, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти медичного, мистецького спрямування та вищі військові навчальні заклади, заклади вищої освіти із

4) органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти; 5) <i>Національною академією наук України та національними галузевими академіями наук;</i> 6) засновниками закладів вищої освіти; 7) органами громадського самоврядування у сфері вищої освіти і науки; 8) Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.	специфічними умовами навчання, військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти; 4) органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти; Виключити 6) засновниками закладів вищої освіти; 7) органами громадського самоврядування у сфері вищої освіти і науки; 8) Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.
Стаття 13. Повноваження центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, інших органів, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти 1. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки: ... 13) за дорученням і в межах, встановлених Кабінетом Міністрів України, реалізує права і обов'язки уповноваженого органу стосовно заснованих державою закладів вищої освіти; ...	Стаття 13. Повноваження центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, інших органів, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти 1. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки: ... 13) за дорученням і в межах, встановлених Кабінетом Міністрів України, реалізує права і обов'язки уповноваженого органу управління стосовно заснованих державою закладів вищої освіти; вносить до Кабінету Міністрів України пропозиції щодо утворення, реорганізації, ліквідації та виділу закладів вищої освіти державної форми власності (крім вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання); ...
Стаття 15. Повноваження засновника (засновників) закладу вищої освіти	Стаття 15. Повноваження засновника (засновників) закладу вищої освіти

1. Повноваження засновника (засновників) щодо управління закладом вищої освіти визначаються цим та іншими законами України, а також статутом закладу вищої освіти. 2. Засновник (засновники) закладу вищої освіти або уповноважений ним (ними) орган: 1) затверджує статут закладу вищої освіти та <i>за поданням вищого колегіального органу громадського самоврядування закладу вищої освіти вносить до нього зміни або затверджує нову редакцію;</i> 2) укладає в місячний строк контракт з керівником закладу вищої освіти, обраним за конкурсом у порядку, встановленому цим Законом; 3) <i>за поданням вищого колегіального органу громадського самоврядування закладу вищої освіти</i> достроково розриває контракт із керівником закладу вищої освіти з підстав, визначених законодавством про працю, чи за порушення статуту закладу вищої освіти <i>та</i> умов контракту; 4) здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю закладу вищої освіти; 5) здійснює контроль за дотриманням статуту закладу вищої освіти; 6) здійснює інші повноваження, передбачені законом і статутом закладу вищої освіти. ...	1. Повноваження засновника (засновників) щодо управління закладом вищої освіти визначаються цим та іншими законами України, а також статутом закладу вищої освіти. 2. Засновник (засновники) закладу вищої освіти або уповноважений ним (ними) орган: 1) затверджує статут закладу вищої освіти або його нову редакцію 2) укладає в місячний строк контракт з керівником закладу вищої освіти, обраним за конкурсом у порядку, встановленому цим Законом; 3) достроково розриває контракт із керівником закладу вищої освіти з підстав, визначених законодавством про працю, чи за порушення статуту закладу вищої освіти або умов контракту; 4) здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю закладу вищої освіти; 5) здійснює контроль за дотриманням статуту закладу вищої освіти; 5¹) приймає рішення про найменування закладу вищої освіти та його зміну; 6) здійснює інші повноваження, передбачені законом і статутом закладу вищої освіти. ...
Стаття 24. Ліцензування освітньої діяльності ...	Стаття 24. Ліцензування освітньої діяльності

3. Ліцензія на провадження освітньої діяльності надається рішенням органу ліцензування про надання суб'єкту господарювання права на провадження освітньої діяльності на певному рівні вищої освіти в межах ліцензованого обсягу або на провадження освітньої діяльності за освітньою програмою, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, в межах визначеного для такої програми ліцензованого обсягу додатково до ліцензованого обсягу на відповідному рівні.

Ліцензований обсяг встановлюється на певному рівні вищої освіти або для певної освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, і визначає максимальну сумарну кількість здобувачів вищої освіти, які можуть протягом одного календарного року вступити на навчання до закладу вищої освіти, бути поновлені у ньому або переведені до нього з інших закладів вищої освіти для здобуття вищої освіти відповідного рівня, або за відповідною освітньою програмою.

Звуження провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти в закладі вищої освіти (*відокремленому структурному підрозділі*) - це зменшення ліцензованого обсягу на певному рівні вищої освіти або для певної освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

Розширення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти у закладі вищої освіти (*відокремленому структурному підрозділі*) - це збільшення ліцензованого обсягу на певному рівні вищої освіти або для певної освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

3. Ліцензія на провадження освітньої діяльності надається рішенням органу ліцензування про надання суб'єкту господарювання права на провадження освітньої діяльності на певному рівні вищої освіти в межах ліцензованого обсягу або на провадження освітньої діяльності за освітньою програмою, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, в межах визначеного для такої програми ліцензованого обсягу додатково до ліцензованого обсягу на відповідному рівні.

Ліцензований обсяг встановлюється на певному рівні вищої освіти або для певної освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, і визначає максимальну сумарну кількість здобувачів вищої освіти, які можуть протягом одного календарного року вступити на навчання до закладу вищої освіти, бути поновлені у ньому або переведені до нього з інших закладів вищої освіти для здобуття вищої освіти відповідного рівня, або за відповідною освітньою програмою.

Звуження провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти в закладі вищої освіти - це зменшення ліцензованого обсягу на певному рівні вищої освіти або для певної освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

Розширення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти у закладі вищої освіти - це збільшення ліцензованого обсягу на певному рівні вищої освіти або для певної освітньої програми, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

4. Підставою для прийняття рішення про припинення дії (повністю або частково) ліцензії є:

...

6) акт про відмову закладу вищої освіти у проведенні органом ліцензування перевірки;

7) несплата за видачу ліцензії;

8) відсутність провадження освітньої діяльності ліцензіатом на певному рівні вищої освіти або за певною освітньою програмою, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, протягом 365 днів.

Рішення про припинення дії ліцензії приймається протягом 15 робочих днів з дня виникнення або встановлення підстав для припинення дії ліцензії.

...

5. Підставою для прийняття рішення про звуження провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти є:

1) заява закладу вищої освіти про звуження провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти;

4. Підставою для прийняття рішення про припинення дії (повністю або частково) ліцензії є:

...

6) акт про відмову закладу вищої освіти у проведенні органом ліцензування перевірки;

6¹) припинення провадження освітньої діяльності у передбачених законом випадках;

7) несплата за видачу ліцензії;

8) відсутність провадження освітньої діяльності ліцензіатом на певному рівні вищої освіти або за певною освітньою програмою, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, протягом 365 днів.

Рішення про припинення дії ліцензії приймається протягом 15 робочих днів з дня виникнення або встановлення підстав для припинення дії ліцензії. **Рішення про припинення дії ліцензії набирає чинності через 10 робочих днів з дня доведення такого рішення до відома ліцензіата шляхом внесення запису про нього до ліцензійного реєстру та оприлюднення на офіційному веб-сайті органу ліцензування наступного робочого дня після його прийняття.**

Рішення про припинення дії ліцензії може бути оскаржено відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та Закону України «Про адміністративну процедуру».

5. Підставою для прийняття рішення про звуження провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти є:

1) заява закладу вищої освіти про звуження провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти;

2) акт про виявлення порушень ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти у закладі вищої освіти (<i>відокремленому структурному підрозділі</i>) на певному рівні вищої освіти або за певною освітньою програмою, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання; 7. Переоформлення ліцензії - це зміна інформації у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань про рішення органу ліцензування щодо наявності у суб'єкта господарювання права на провадження визначеного ним виду господарської освітньої діяльності, що підлягає ліцензуванню, та в Єдиній державній електронній базі з питань освіти щодо <i>назви</i> закладу вищої освіти (наукової установи), <i>відокремленого структурного підрозділу закладу освіти (наукової установи)</i>, місцезнаходження закладу освіти та <i>відокремленого структурного підрозділу закладу освіти (наукової установи)</i>, назви спеціальності, за якою видано ліцензію, та/або ліцензованого обсягу. Підставою для переоформлення ліцензії на провадження освітньої діяльності є: 1) реорганізація юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом перетворення, злиття, поділу, виділу або приєднання однієї юридичної особи до іншої; ... 3) зміна найменування чи місцезнаходження (без зміни місця провадження освітньої діяльності) закладу <i>та/або відокремленого структурного підрозділу</i>; ...	2) акт про виявлення порушень ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти або за певною освітньою програмою, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання; 7. Переоформлення ліцензії - це зміна інформації у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань про рішення органу ліцензування щодо наявності у суб'єкта господарювання права на провадження визначеного ним виду господарської освітньої діяльності, що підлягає ліцензуванню, та в Єдиній державній електронній базі з питань освіти щодо найменування закладу вищої освіти (наукової установи), місцезнаходження закладу освіти та назви спеціальності, за якою видано ліцензію, та/або ліцензованого обсягу. Підставою для переоформлення ліцензії на провадження освітньої діяльності є: 1) реорганізація юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом перетворення, злиття, поділу, виділу або приєднання однієї юридичної особи до іншої; ... 3) зміна найменування чи місцезнаходження (без зміни місця провадження освітньої діяльності) закладу; ...
Стаття 28. Типи закладів вищої освіти	Стаття 28. Типи закладів вищої освіти

1. В Україні діють заклади вищої освіти таких типів:

1) *університет - багатогалузевий (класичний, технічний) або галузевий (профільний, технологічний, педагогічний, фізичного виховання і спорту, гуманітарний, богословський/теологічний, медичний, економічний, юридичний, фармацевтичний, аграрний, мистецький, культурологічний тощо) заклад вищої освіти, що провадить інноваційну освітню діяльність за різними ступенями вищої освіти (у тому числі доктора філософії), проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, є провідним науковим і методичним центром, має розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню наукових знань та провадить культурно-просвітницьку діяльність;*

1. В Україні діють заклади вищої освіти таких типів:

1) **університет (класичний, багатогалузевий, технічний, медичний, мистецький, військовий, внутрішніх справ, цивільного захисту) – заклад вищої освіти, що здійснює підготовку здобувачів вищої освіти усіх рівнів вищої освіти, проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, науково-технічні (експериментальні) розробки, є провідним науковим/мистецьким і методичним центром, що пройшов відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» державну атестацію за науковими напрямками, має розвинену інфраструктуру навчальних, наукових та/або науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню наукових знань/мистецьких практик та провадить культурно-просвітницьку діяльність і відповідає таким вимогам:**

класичний, багатогалузевий університет – пройшов державну атестацію не менше ніж за трьома науковими напрямками, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти не менше ніж за п'ятьма галузями знань, причому контингент здобувачів вищої освіти з кожної з них (ключові галузі, визначені закладом вищої освіти) складає п'ятнадцять і більше відсотків загального контингенту здобувачів вищої освіти. Для класичного університету спеціальності, що в установленому законодавством порядку віднесені до галузей культури, мистецтва та гуманітарних наук, природничих наук, математики та статистики, є такими, що належать до ключових галузей;

технічний університет – пройшов державну атестацію не менше ніж за двома науковими напрямками, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти не менше ніж за чотирма галузями знань, включаючи не менше сімдесяти відсотків з спеціальностей у галузі інженерії, виробництва та будівництва (ключова галузь);

	медичний університет – пройшов державну атестацію за відповідним науковим напрямом, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за галуззю охорони здоров'я, включаючи не менше шістдесяти відсотків контингенту здобувачів вищої освіти за освітніми програмами магістра медичного та/або фармацевтичного спрямування, забезпечує практичну (клінічну) підготовку цього контингенту на клінічних базах закладів вищої освіти, в центрах симуляційного навчання, університетських лікарнях (клініках), навчально-виробничих аптеках; мистецький університет – пройшов державну атестацію за відповідним науковим напрямом, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти щонайменше за двома мистецькими спеціальностями, докторів мистецтва, не менше дев'яноста відсотків контингенту здобувачів вищої освіти якого здобувають вищу освіту за освітніми програмами мистецького спрямування; військовий університет – вищий військовий навчальний заклад, який пройшов державну атестацію за відповідним науковим напрямом, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за декількома галузями знань, включаючи не менше шістдесяти відсотків контингенту здобувачів вищої освіти в галузі безпеки та оборони; університет внутрішніх справ, університет цивільного захисту – заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання, який пройшов державну атестацію за відповідним науковим напрямом, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти, включаючи не менше шістдесяти відсотків контингенту здобувачів вищої освіти за освітніми програмами в галузі безпеки та оборони; питома вага здобувачів вищої освіти другого (магістерського) і третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівнів вищої
--	---

освіти в університеті складає не менше двадцяти відсотків (в університеті з статусом дослідницького - не менше сорока відсотків);

за основним місцем роботи на посадах педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників на повну ставку працюють не менше п'ятдесяти осіб, які мають науковий ступінь доктора наук (для військового та мистецького університету – не менше тридцяти осіб, які мають ступінь доктора наук);

зараховує на навчання не більше п'ятнадцяти відсотків вступників на кожний з рівнів вищої освіти з конкурсним балом менше ніж поріг допуску до конкурсу на місця за державним замовленням, визначений в Умовах прийому на навчання для здобуття вищої освіти;

забезпечує у встановленому законодавством порядку реалізацію права на міжнародну академічну мобільність тривалістю не менше ніж один місяць для не менше ніж десяти відсотків здобувачів вищої освіти (протягом періоду здобуття ними вищої освіти) та не менше двадцяти відсотків для педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників (за попередні п'ять календарних років). У військовому університеті міжнародна академічна мобільність здобувачів вищої освіти (протягом терміну здобуття ними вищої освіти) та для науково-педагогічних і наукових працівників забезпечується окремими міжнародними угодами у сфері безпеки та оборони;

забезпечує навчання не менше десяти відсотків здобувачів вищої освіти другого (магістерського) і третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівнів вищої освіти за узгодженими спільними освітніми програмами з іноземними закладами вищої освіти або з науковими інститутами Національної та національних галузевих академій наук.

2) академія, інститут - галузевий (профільний, технологічний, технічний, педагогічний, богословський/теологічний, медичний, економічний, юридичний, фармацевтичний, аграрний, мистецький, культурологічний тощо) заклад вищої освіти, що провадить інноваційну освітню діяльність, пов'язану з наданням вищої освіти на першому і другому рівнях за однією чи кількома галузями знань, може здійснювати підготовку на третьому і вищому науковому рівнях вищої освіти за певними спеціальностями, проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, є провідним науковим і методичним центром, має розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню наукових знань та провадить культурно-просвітницьку діяльність;

Військовий університет забезпечує навчання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти за спільними освітніми програмами з іноземними закладами військової освіти на основі окремих договорів (угод) у сфері безпеки та оборони;

2) академія (аграрна, внутрішніх справ, військова, економічна, медична, мистецька, морська, педагогічна, правоохоронна, соціо-гуманітарна, теологічна/богословська, технічна, технологічна, фармацевтична, цивільного захисту, юридична тощо) - заклад вищої освіти, що здійснює підготовку здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти, може здійснювати підготовку здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівнів вищої освіти, або здійснює підготовку здобувачів вищої освіти лише другого (магістерського) і третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівнів вищої освіти; проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, науково-технічні (експериментальні) розробки, пройшов державну атестацію відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» за відповідним науковим напрямом (крім вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання), має у своєму складі розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових та/або науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню технологічних та/або навчально-методичних інновацій та відповідає таким вимогам:

контингент здобувачів вищої освіти, які здобувають вищу освіту за однією, двома або трьома галузями знань (ключові галузі, визначені закладом вищої освіти), складає не менше сімдесяти відсотків загального контингенту здобувачів вищої освіти;

3) коледж - заклад вищої освіти або структурний підрозділ університету, академії чи інституту, що провадить освітню діяльність, пов'язану із здобуттям ступеня бакалавра та/або молодшого бакалавра, проводить прикладні наукові дослідження та/або творчу мистецьку діяльність. Статус коледжу отримує заклад освіти (структурний підрозділ закладу освіти), в якому обсяг підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра та/або молодшого бакалавра становить не менше 30 відсотків загального ліцензованого обсягу.	за основним місцем роботи на посадах педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників на повну ставку працюють не менше ста осіб, які мають науковий ступінь (ступінь доктора мистецтва) (у військових та мистецьких академіях не менше тридцяти осіб); зараховує на навчання не більше двадцяти п'яти відсотків здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти з конкурсним балом менше ніж поріг допуску до конкурсу на місця за державним замовленням, визначений в Умовах прийому на навчання для здобуття вищої освіти; забезпечує навчання не менше тридцяти відсотків здобувачів вищої освіти за дуальними освітніми програмами або за міждисциплінарними освітніми програмами (крім закладів освіти із специфічними умовами навчання, військових та мистецьких академій); 3) інститут (вища школа) – заклад вищої освіти, що здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за одним або більше рівнями вищої освіти, проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, науково-технічні (експериментальні) розробки та відповідає таким вимогам: спеціальності та/або галузі знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, відповідають назвам видів економічної діяльності, що відображається у найменуванні інституту; за основним місцем роботи на посадах педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників на повну ставку працюють не менше двадцяти осіб (десяти осіб, якщо підготовка здобувачів
--	---

	вищої освіти здійснюється лише за однією спеціальністю), які мають науковий ступінь (ступінь доктора мистецтва).
	2. Нові заклади вищої освіти створюються як вищі школи. Тип утвореного шляхом злиття, приєднання чи виділу закладу вищої освіти встановлюється засновником закладу вищої освіти (уповноваженим ним органом управління) з урахуванням вимог до типів закладів вищої освіти. 3. Тип закладу вищої освіти відображається в найменуванні закладу вищої освіти. 4. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки щорічно станом на 15 листопада оприлюднює інформацію з Єдиної державної електронної бази з питань освіти стосовно дотримання вимог цієї статті щодо типів закладів вищої освіти на своєму офіційному веб-сайті. 5. У разі виявлення недотримання закладом вищої освіти вимог до певного типу закладу вищої освіти засновник (уповноважений ним орган) зобов'язаний упродовж шести місяців привести тип закладу вищої освіти у відповідність до вимог цієї статті.
Стаття 32. Принципи діяльності, основні права та обов'язки закладу вищої освіти 2. Заклади вищої освіти мають рівні права, що становлять зміст їх автономії та самоврядування, у тому числі мають право: ... 13¹) <i>виступати засновником чи співзасновником закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, коледжів;</i>	Стаття 32. Принципи діяльності, основні права та обов'язки закладу вищої освіти 2. Заклади вищої освіти мають рівні права, що становлять зміст їх автономії та самоврядування, у тому числі мають право: ... Виключити

...	...
Стаття 33. Структура закладу вищої освіти	Стаття 33. Структура закладу вищої освіти
<i>3. Основними структурними підрозділами закладів вищої освіти (крім коледжів, які не здійснюють підготовку бакалаврів) є факультети, кафедри, бібліотека.</i>	Виключити
... 7. Структурними підрозділами закладу вищої освіти можуть бути: ... 4¹) фаховий коледж може бути (відокремленим) структурним підрозділом закладу вищої освіти відповідно до Закону України "Про фахову передвищу освіту";	... 7. Структурними підрозділами закладу вищої освіти можуть бути: ... 4¹) заклад фахової передвищої освіти - структурний підрозділ закладу вищої освіти, що функціонує відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту». Заклад вищої освіти у своєму складі може мати тільки один заклад фахової передвищої освіти, що розташований у тій же або суміжній територіальній громаді, тому самому або суміжному районі із закладом вищої освіти;
... 9. Структурний підрозділ закладу вищої освіти, розташований в іншому населеному пункті, ніж місцезнаходження закладу вищої освіти, є територіально відокремленим структурним підрозділом. <i>Територіально відокремлені структурні підрозділи закладу вищої освіти у формі інститутів, коледжів, факультетів, відділень тощо утворюються з метою задоволення потреб регіонального ринку праці у відповідних фахівцях та наближення місця навчання здобувачів вищої освіти до їх місця проживання.</i>	... 9. Структурний підрозділ закладу вищої освіти, розташований в іншій області (місті з спеціальним статусом), ніж місцезнаходження закладу вищої освіти, є територіально відокремленим структурним підрозділом. Територіально відокремлені структурні підрозділи закладів вищої освіти усіх форм власності (крім вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання в умовах дії правового режиму воєнного стану) не здійснюють освітньої діяльності у сфері вищої або фахової

<i>Територіально відокремлений структурний підрозділ не є юридичною особою і діє на підставі затвердженого закладом вищої освіти положення та відповідно до отриманої ліцензії на провадження освітньої діяльності.</i> <i>Територіально відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти очолює керівник, який підпорядкований керівнику закладу вищої освіти і діє на підставі відповідного доручення.</i> <i>Відомості про територіально відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти вносяться до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.</i> <i>Положення про особливості утворення, реорганізації та ліквідації територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти затверджується Кабінетом Міністрів України. Не припускається створення та функціонування територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти в містах Києві, Харкові, Львові, Дніпрі та Одесі.</i> <i>Територіально відокремлені структурні підрозділи закладів вищої освіти здійснюють освітню діяльність за власними освітніми програмами.</i> <i>У територіально відокремлених структурних підрозділах не надаються місця державного замовлення для підготовки фахівців:</i> <i>на другому (магістерському) та наступних рівнях вищої освіти;</i> <i>із спеціальностей, з яких у тому самому місті або в радіусі 50 кілометрів від нього функціонує заклад вищої освіти державної форми власності, що здійснює підготовку за такою самою спеціальністю.</i>	передвищої освіти, крім практичної підготовки здобувачів вищої освіти.
...	...

10. Університет, академія, інститут можуть мати у своєму складі військовий навчальний підрозділ (навчальний підрозділ із специфічними умовами навчання - військовий інститут, <i>коледж</i>, факультет, кафедра військової підготовки або відділення військової підготовки), який проводить за певними ступенями вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів) для подальшої служби на посадах сержантського, старшинського, офіцерського або начальницького складу з метою задоволення потреб відповідно Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань. Військовий інститут як підрозділ закладу вищої освіти може мати у своєму складі факультети та військовий коледж. ...	10. Університет, академія, інститут (вища школа) можуть мати у своєму складі військовий навчальний підрозділ (навчальний підрозділ із специфічними умовами навчання - військовий інститут, заклад фахової передвищої військової освіти, заклад фахової передвищої освіти із специфічними умовами навчання, факультет, кафедру військової підготовки або відділення військової підготовки), який проводить за певними ступенями вищої освіти, ступенем фахової передвищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів) для подальшої служби на посадах сержантського, старшинського, офіцерського або начальницького складу з метою задоволення потреб відповідно Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань. Військовий інститут як підрозділ закладу вищої освіти може мати у своєму складі факультети та військовий коледж сержантського складу. ...
	11. Класичні, багатогалузеві та медичні університети створюють аналітичні центри з метою дослідження конкретних суспільно значущих проблем, вироблення відповідних рекомендацій, їх просування в державну політику та забезпечення простору для комунікації між органами державної влади та громадськістю.

Стаття 43. Призначення на посаду та звільнення з посади керівника факультету (навчально-наукового інституту) закладу вищої освіти ... <i>3. Призначення та звільнення з посади керівника територіально відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти або коледжу, що є структурними підрозділами закладу вищої освіти, здійснюються в порядку, встановленому цією статтею для керівника факультету (навчально-наукового інституту).</i> 4. Одна і та сама особа не може бути керівником факультету (навчально-наукового інституту), коледжу, територіально відокремленого структурного підрозділу відповідного закладу вищої освіти більш як 10 років.	Стаття 43. Призначення на посаду та звільнення з посади керівника факультету (навчально-наукового інституту) закладу вищої освіти ... Виключити 4. Одна і та сама особа не може бути керівником факультету (навчально-наукового інституту) більш як 10 років.
Стаття 44. Умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти	Стаття 44. Умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти
...	...
<i>12. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки для підготовки дисертації на здобуття ступеня доктора наук здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до вимог, визначених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.</i>	12. Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії або доктора мистецтва може бути оголошений на освітній програмі зі спеціальностей (міждисциплінарні освітні програми): з яких заклад вищої освіти має не менше однієї акредитованої за другим (магістерським) рівнем освітньої програми в межах відповідної спеціальності (кожної із спеціальностей, що входять до предметної області міждисциплінарної освітньої програми); які відповідають науковим напрямам, за якими наукова установа пройшла відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» державну атестацію.

Розділ XV ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ	Розділ XV ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ
...	...
2. Установити, що:	2. Установити, що:
...	...
28) до 1 січня 2030 року в разі відсутності професійного стандарту присвоєння професійної кваліфікації може здійснюватися закладами вищої освіти за погодженням із Національним агентством кваліфікацій у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України;	28) до 1 січня 2030 року в разі відсутності професійного стандарту присвоєння професійної кваліфікації може здійснюватися закладами вищої освіти за погодженням із Національним агентством кваліфікацій у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України;
	29) останній набір здобувачів вищої освіти до коледжів, що до набрання чинності цим Законом функціонували як заклади вищої освіти, та до територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти проводиться в 2027 році;
	30) засновники (уповноважені ними органи управління) закладів вищої освіти до 1 липня 2027 року мають ухвалити та оприлюднити рішення про виділ територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти, що до набрання чинності цим Законом функціонували як заклади вищої освіти, в окремі юридичні особи - заклади вищої освіти такої самої форми власності або про їх реорганізацію у структурні підрозділи закладів вищої освіти, або про їх ліквідацію в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України;
	31) освітня діяльність коледжів, що до набрання чинності цим Законом функціонували як заклади вищої освіти, та територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти припиняється не пізніше визначеної згідно з цим Законом дати закінчення виконання освітньої програми,

	встановленої на підставі розрахункового строку виконання освітньої програми для здобувачів вищої освіти, зарахованих до 31 грудня 2027 року;
	32) засновники (уповноважені ними органи управління) закладів вищої освіти до 1 липня 2027 року мають ухвалити та оприлюднити рішення про виділ закладів фахової передвищої освіти - структурних підрозділів закладів вищої освіти в окремі юридичні особи - заклади фахової передвищої освіти такої самої форми власності або заклади фахової передвищої освіти – структурні підрозділи закладів вищої освіти, що функціонують відповідно до пункту 4 ¹ частини сьомої статті 33 цього Закону, або їх припинення;
	33) при виділі закладів фахової передвищої освіти - структурних підрозділів закладів вищої освіти в окрему юридичну особу заклад фахової передвищої освіти здійснюється переоформлення належних їм ліцензій відповідно до законодавства;
	34) освітня діяльність закладів фахової передвищої освіти - структурних підрозділів закладів вищої освіти припиняється після закінчення навчання здобувачів вищої освіти, зарахованих до 31 грудня 2027 року, крім закладів фахової передвищої освіти, що функціонують відповідно до пункту 4 ¹ частини сьомої статті 33 цього Закону;
	35) центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки визначає особливості здійснення освітнього процесу в коледжах, територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти та закладах фахової передвищої освіти - структурних підрозділів закладів вищої освіти з дня набрання

	чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти) до дня їх реорганізації чи ліквідації відповідно до нього.
Закон України «Про фахову передвищу освіту»	
Стаття 18. Ліцензування освітньої діяльності ... 5. Підставами для переоформлення ліцензії, крім підстав, визначених законами України "Про ліцензування видів господарської діяльності" та "Про освіту", також є: ... 2) реорганізація або зміна найменування структурного підрозділу (філії) суб'єкта, який провадить освітню діяльність за відповідною спеціальністю у сфері фахової передвищої освіти; ...	Стаття 18. Ліцензування освітньої діяльності ... 5. Підставами для переоформлення ліцензії, крім підстав, визначених законами України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та «Про освіту», також є: ... 2) реорганізація або зміна найменування структурного підрозділу (філії) суб'єкта, який провадить освітню діяльність за відповідною спеціальністю у сфері фахової передвищої освіти, виділ закладу фахової передвищої освіти зі структури закладу вищої освіти в окрему юридичну особу; ...
6. Підставою для прийняття рішення про припинення дії (повністю або частково) ліцензії є: ... б) акт про відмову закладу фахової передвищої освіти у проведенні перевірки центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;	6. Підставою для прийняття рішення про припинення дії (повністю або частково) ліцензії є: ... б) акт про відмову закладу фахової передвищої освіти у проведенні перевірки центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки; б¹) припинення провадження освітньої діяльності у передбачених законом випадках;

7) несплата коштів за видачу ліцензії. Рішення про припинення дії ліцензії приймається протягом 15 робочих днів з дня виникнення або встановлення підстави для припинення дії ліцензії.	7) несплата коштів за видачу ліцензії. Рішення про припинення дії ліцензії приймається протягом 15 робочих днів з дня виникнення або встановлення підстави для припинення дії ліцензії. Рішення про припинення дії ліцензії набирає чинності через 10 робочих днів з дня доведення такого рішення до відома ліцензіата шляхом внесення запису про нього до ліцензійного реєстру та оприлюднення на офіційному веб-сайті органу ліцензування наступного робочого дня після його прийняття. Рішення про припинення дії ліцензії може бути оскаржено відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та Закону України «Про адміністративну процедуру».
Стаття 27. Організаційно-правовий статус закладів фахової передвищої освіти	Стаття 27. Організаційно-правовий статус закладів фахової передвищої освіти
...	...
<i>7. Рішення про приєднання закладу фахової передвищої освіти державної або комунальної форми власності, що має статус окремої юридичної особи, до закладу вищої освіти такої самої форми власності як структурного підрозділу приймається вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти за погодженням з вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу вищої освіти і затверджується засновником або уповноваженим ним органом управління.</i>	Виключити
8. Рішення про виділ структурного підрозділу закладу вищої освіти шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у статусі закладу фахової передвищої освіти приймається за	8. Рішення про виділ структурного підрозділу закладу вищої освіти шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у

<i>ініціативою вищого колегіального органу громадського самоврядування такого підрозділу вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу вищої освіти і затверджується засновником або уповноваженим ним органом управління.</i>	статусі закладу фахової передвищої освіти приймається засновником або уповноваженим ним органом управління. ...
9. Рішення про виділ структурного підрозділу закладу вищої освіти із статусом національного шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у статусі закладу фахової передвищої освіти приймається <i>за ініціативою вищого колегіального органу громадського самоврядування підрозділу вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу вищої освіти і затверджується засновником або уповноваженим ним органом управління.</i> ...	9. Рішення про виділ структурного підрозділу закладу вищої освіти із статусом національного шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у статусі закладу фахової передвищої освіти приймається засновником або уповноваженим ним органом управління. ...
Розділ XIV ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ ... 2. Установити, що: ... 21) у 2024-2025 роках прийом на навчання до закладів фахової передвищої освіти здійснюється в особливому порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;	Розділ XIV ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ ... 2. Установити, що: ... 21) у 2024-2025 роках прийом на навчання до закладів фахової передвищої освіти здійснюється в особливому порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки; 22) у разі виділу структурного підрозділу державного закладу вищої освіти шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у статусі закладу фахової передвищої освіти: заклад фахової передвищої освіти може брати участь у конкурсному розміщенні державного замовлення за всіма

	спеціальностями впродовж поточного та наступного календарного року після прийняття рішення про виділ; заклад фахової передвищої освіти може брати участь у конкурсному розміщенні регіонального замовлення з наступного календарного року після прийняття рішення про виділ; заклад фахової передвищої освіти зберігає право на участь у конкурсному розміщенні державного замовлення із спеціальностей, віднесених до спеціальностей загальнодержавного значення переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка, незалежно від дати прийняття рішення про його виділ. Фінансування здобуття фахової передвищої освіти за державним замовленням здійснюється до завершення навчання, відрахування або переривання навчання здобувачами освіти. Поновлення на навчання, переведення та допуск до навчальних занять після закінчення академічної відпустки на умовах державного замовлення здійснюється в межах вакантних місць відповідного року набору.
--	---

Міністр освіти і науки України
« ____ » _____ 2025 року

Оксен ЛІСОВИЙ

ПРОТОКОЛ УЗГОДЖУВАЛЬНОЇ НАРАДИ

щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації закладів освіти)»

22 травня 2025 року, 14-00

м. Київ

ПРИСУТНІ:

Державна регуляторна служба України:

Краснолуцький Олександр - першого заступника Голови Державної регуляторної служби України;

Будчик Наталія – Директор департаменту державної регуляторної політики та дерегуляцій Державної регуляторної служби України

Міністерство освіти і науки України:

Винницький Михайло – заступник Міністра освіти і науки України;

Іваненко Людмила – державний експерт експертної групи з вдосконалення управління системою та закладами вищої освіти директорату вищої освіти та освіти дорослих

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Розгляд зауважень Державної регуляторної служби України до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації закладів освіти)» (далі – проєкт Закону), відносно яких необхідно узгодити позицію ДРС та МОН, а саме:

1. щодо абзацу сьомого підпункту 11 пункту 1 розділу 1 проєкту Закону, яким встановлено, що територіально відокремлені структурні підрозділи закладів вищої освіти всіх форм власності (крім вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання в умовах дії правового режиму воєнного стану) не здійснюють освітньої діяльності у сфері вищої або фахової передвищої освіти, крім практичної підготовки здобувачів освіти.

2. щодо абзацу другого підпункту 4 пункту 1 розділу 1 проєкту Закону, яким передбачено, що підготовка здобувачів вищої освіти у вищих військових навчальних закладах, закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти зі спеціальностей, які дозволяють обіймати посади або провадити види діяльності, кваліфікаційні вимоги до яких передбачають наявність вищої юридичної освіти, може здійснюватися за кошти фізичних та юридичних осіб лише за тими освітніми програмами, з яких здійснюється підготовка на умовах державного замовлення.

СЛУХАЛИ:

1. Михайло Винницький поінформував учасників наради стосовно важливості реорганізації мережі ТВСП з метою покращення якості вищої освіти та впровадження європейських стандартів у сфері освіти.

Олександр Краснолуцький погодився з тим, що дійсно більшість ТВСП є невеликими, мають обмежені кадрові та матеріально-технічні ресурси, що унеможлиблює забезпечення належного рівня якості освіти.

В результаті обговорення було вирішено зняти розбіжності стосовно щодо абзацу сьомого підпункту 11 пункту 1 розділу 1 проекту Закону, яким внесено зміни до частини дев'ятої статті 33 Закону України «Про вищу освіту».

2. Михайло Винницький зазначив, що абзац другий підпункту 4 пункту 1 розділу I проекту Закону стосуються чіткого інституційного розмежування юридичної освіти та здійснення підготовки фахівців для правоохоронних органів про що зазначено у звіті Єврокомісії у межах Пакета розширення ЄС в частині європейських вимог до реформування юридичної освіти в Україні. Сьогодні існують два різні підходи до здобуття юридичної освіти залежно від сфери управління закладів вищої освіти: у цивільних закладах вищої освіти та у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання (вищих військових закладах освіти). Діяльність закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання спрямована на підготовку кадрових службовців правоохоронних органів (військовослужбовців). Ключовою складовою цієї підготовки є поліцейська, військова тощо підготовка здобувачів освіти.

Підготовка здобувачів освіти з суто цивільних освітніх програм є непрофільною для закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання (вищих військових закладів освіти) і тягне за собою як неефективне використання їх ресурсів, так і недостатню якість освіти.

Олександр Краснолуцький зазначив, що зауваження стосовно цього питання наданні листом МВС та запропонував пропрацювати це питання та розглянути можливість оновити редакцію цієї статті.

УХВАЛИЛИ:

1. Зняти розбіжності стосовно абзацу сьомого підпункту 11 пункту 1 розділу 1 проекту Закону.

2. Абзац другий підпункту 4 пункту 1 розділу 1 проекту Закону викласти у такій редакції:

«6. Підготовка здобувачів вищої освіти зі спеціальностей, які дозволяють обіймати посади або провадити види діяльності, кваліфікаційні вимоги до яких передбачають наявність вищої юридичної освіти, у вищих військових навчальних закладах, закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти здійснюється за кошти фізичних та юридичних осіб лише за тими освітніми програмами, з яких здійснюється підготовка на умовах державного замовлення.»

Заступник Міністра



Михайло ВИННИЦЬКИЙ



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

24 01 2025

м. Київ

№ 97

Про внесення зміни до Плану діяльності Міністерства освіти і науки України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки України, з підготовки проєктів регуляторних актів на 2025 рік

Відповідно до частини третьої та четвертої статті 7 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

НАКАЗУЮ:

1. Внести до Плану діяльності Міністерства освіти і науки України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки України, з підготовки проєктів регуляторних актів на 2025 рік, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 грудня 2024 року № 1727, зміну, що додається.

2. Директорату вищої освіти та освіти дорослих (Шаров Олег) забезпечити оприлюднення цього наказу шляхом розміщення на офіційному вебсайті Міністерства.

3. Департаменту забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій (Ярошенко Євгеній) зробити відмітку у справах архіву.

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки

24 01 2025 року № 97

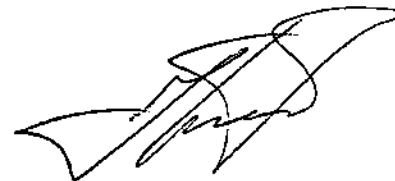
Зміна до Плану діяльності

Міністерства освіти і науки України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки України, з підготовки проєктів регуляторних актів на 2025 рік, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 грудня 2024 року № 1727

1. Доповнити План діяльності Міністерства освіти і науки України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки України, з підготовки проєктів регуляторних актів на 2025 рік, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 грудня 2024 року № 1727, пунктом 23 такого змісту:

№ з/п	Назва проєкту регуляторного акта	Обґрунтування необхідності прийняття регуляторного акта	Строк підготовки регуляторного акта	Назва структурного підрозділу (ЦОВВ та структурного підрозділу), що розроблятимуть регуляторний акт
1	2	3	4	5
23	Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)»	Проект акта розроблено з метою досягнення Операційної цілі 1.2 «Ефективна мережа закладів вищої освіти: система вищої освіти сприяє виконанню державою своїх зобов'язань, державні заклади вищої освіти є ефективними» та виконання завдання 1.2.1, передбачених Стратегією розвитку вищої освіти на 2022-2032 роки	01.03.2025	Міністерство освіти і науки України, директорат вищої освіти та освіти дорослих

Т.в.о. генерального директора
директорату вищої освіти та освіти дорослих



Ігор БАЛУБА

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України
(щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)»

I. Визначення проблеми

Мережа закладів вищої освіти в Україні є великою за кількістю закладів та широкою за географічним розташуванням – без урахування відокремлених структурних підрозділів на початок повномасштабного вторгнення на 1 млн населення припадало близько семи закладів вищої освіти – університетів, академій та інститутів. Демографічні тенденції скорочення кількості вступників, починаючи з кінця нульових років, посилювали концентрацію здобувачів вищої освіти у невеликій кількості провідних закладів вищої освіти м. Києва, Львова та Харкова. Проблема скорочення контингенту погіршувалася дублюванням напрямів підготовки, що призводило до розпорошення вступників серед закладів в межах одного невеликого міста, утворення неповних академічних груп та, відповідно, до перенавантаження наукового, науково-педагогічних та педагогічних працівників. Обмеження наявного фінансування із Державного бюджету із потенційними ризиками щодо погіршення цієї ситуації у повоєнний час та після війни на етапі відновлення економіки країни призводить до неефективності та недостатності фінансового забезпечення підготовки кадрів, неадекватності масштабів та структури наявної мережі закладів вищої освіти фінансовій спроможності держави щодо забезпечення її функціонування та обсягам інвестування у необхідну модернізацію системи вищої освіти. Наявна проблема вимагає стратегічних та системних кроків щодо її вирішення, які мають очевидну прерогативу у порівнянні із ситуативними та поодинокими кейсами щодо реорганізації окремих конкретних закладів освіти.

Законодавчі підвалини модернізації мережі закладів вищої освіти відповідно до законопроекту охоплюють декілька її системоутворюючих елементів: територіально відокремлені структурні підрозділи, органи управління, коледжі як заклади вищої освіти, фахові коледжі в структурі закладів вищої освіти, відмінності між різними типами закладів вищої освіти та умови набору на освітньо-наукові програми третього рівня освіти.

Саме тому проблема, на розв'язання якої спрямований проєкт акта, полягає у подрібненості закладів освіти, розпорошенні ресурсів, дублюванні підготовки, що зумовлюють низьку якість освітньої діяльності через малокомплектні групи, слабкий дослідницький потенціал, слаборозвинуту інфраструктуру.

Найбільш суперечливою частиною системи вищої освіти є територіально відокремлені структурні підрозділи закладів вищої освіти (далі – ТВСП). Їх створення було виправдано наближенням освітніх послуг до місця проживання здобувачів освіти. Сучасний розвиток інформаційних технологій та досвід організації дистанційного навчання в 2020-2024 роках довели доступність



МОН № 1/11315-25 від 30.05.2025

Підписав: Лісовий Оksen Васильович

Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000ED3236000AD9E100

Дійсний: з 14.03.2025 11:28:13 по 12.03.2027 11:28:13

освітніх послуг закладів вищої освіти в будь-якій точці України та світу. Коледжі в системі вищої освіти не отримали значного поширення порівняно з закладами фахової передвищої освіти (далі – ЗФПО). Більшість ТВСП і коледжів є невеликими, дублюють спеціальності місцевих закладів вищої освіти та мають обмежені кадрові і матеріально-технічні ресурси для забезпечення високої якості вищої освіти. Для вирішення цієї проблеми в законопроекті пропонується реорганізація або припинення ТВСП, які здійснюють освітню діяльність у сфері вищої та фахової передвищої освіти, з одно-дворічним перехідним періодом, що дозволить трансформувати найбільш розвинені ТВСП і коледжі в самостійні та відповідальні університети, академії чи інститути, решту трансформувати в заклади фахової передвищої освіти, приєднати до місцевих закладів вищої освіти (далі – ЗВО) або припинити їх діяльність.

Наприкінці 2024 року в Україні налічувалось 438 суб'єктів освітньої діяльності у сфері вищої освіти, які здійснювали набір здобувачів вищої освіти ступенів молодшого бакалавра, бакалавра та магістра, з яких було 72 ТВСП і 3 ТВСП ЗВО із специфічними умовами навчання. Середня чисельність здобувачів, які навчаються на базі одного ТВСП – 385 осіб (державного ТВСП – 448, приватного – 230). Така кількість здобувачів позначається на навантаженні викладачів, оскільки в середньому тільки 7 здобувачів припадає на одного викладача, що не може не впливати на якість освіти та створення освітнього простору для навчання. Щодо ситуації з коледжами, слід зазначити, що в цих закладах вищої освіти здобувають освіту 2,5 тис. здобувачів, зокрема вищу освіту – 43%, фахову передвищу – 57% контингенту здобувачів (в державних коледжах частка здобувачів вищої освіти є меншою – 39%).

Створення та функціонування фахових коледжів за своєю ідеєю передусім має забезпечувати регіональний ринок праці та задовольняти відповідні потреби регіону у підготовці кадрів на основі практико-орієнтованого навчання. Наявний поділ фахових коледжів на самостійні юридичні особи (362) та фахові коледжі в структурі університетів (377) унеможливорює системну модернізацію мережі фахових коледжів і закладів професійної (професійно-технічної) освіти та її прив'язку до нового адміністративно-територіального устрою. Водночас, управління багатьма фаховими коледжами з боку університетів носить формальний характер, особливо в разі суттєвої відстані між ними, критерієм успішності фахового коледжу для більшості університетів є лише продовження навчання в них випускників коледжів, що прямо суперечить державному пріоритету пришвидшення виходу молоді на ринок праці. Важливою передумовою модернізації мережі закладів вищої та фахової передвищої освіти буде виокремлення фахових коледжів із структури закладів вищої освіти в самостійні юридичні особи з перспективою передачі до комунальної власності. Водночас, виникає необхідність внесення змін до Закону України «Про фахову передвищу освіту» з метою спрощення процедури виокремлення фахових

коледжів із структури закладів вищої освіти, зокрема зі статусом національного, в самостійні юридичні особи.

Найбільш чисельною складовою системи вищої освіти є цивільні державні заклади вищої освіти, яких налічується 151. Саме укрупнення цих закладів має стати центральним пунктом модернізації мережі закладів вищої освіти. Проте, перешкодою на цьому шляху є подрібненість між сферами управління різних державних органів, що унеможлиблює значну частину трансформацій. Більшість ЗВО знаходиться у сфері управління МОН (126), але власні мережі ЗВО мають також МКСК (13) та МОЗ (15). Окремі заклади вищої освіти знаходяться у сфері управління Міністерства фінансів, Державної служби статистики, Національної академії педагогічних наук. Найкращим рішенням видається консолідація управління цивільними закладами вищої освіти державної форми власності шляхом віднесення їх до сфери управління одного державного органу, що забезпечить єдність державного управління, необхідні умови маневрування їх функціями та власністю, уникнення спекулятивних управлінських дій у межах системи, а до цього делегувати цьому органу повноваження щодо внесення до Кабінету Міністрів України пропозицій стосовно утворення, реорганізації та ліквідації закладів вищої освіти державної форми власності усіх сфер управління (крім вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання).

Наразі мережу закладів вищої освіти складають університети (63%), академії (20%) та інститути (16%), які провадять фундаментальні наукові дослідження, здійснюють професійну підготовку кадрів, міжнародну, інноваційну діяльність тощо. Водночас між університетом, академією та інститутом існує принципова відмінність, яка стосується насамперед ролі та місця наукової та інноваційної діяльності в них. Саме в університеті відбувається найбільша інтеграція освіти і науки, де здобувачі вищої освіти здобувають освіту через дослідження. Крім того, університет дає можливість максимально реалізувати індивідуальну освітню траєкторію.

В академіях та інститутах мова більш йде про набуття знань та вмінь, що можуть бути використані в конкретній галузі професійної діяльності. Разом з тим, більшість галузевих закладів вищої освіти, крім власне профільних спеціальностей, здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями інших галузей, де частка таких непрофільних напрямів підготовки є більшою, ніж частка саме галузевої підготовки. При цьому якість підготовки у міжгалузевому форматі вимагає певної критичної маси здобувачів, достатньої для того, щоб забезпечити вибір дисциплін, мінімальну чисельність груп, множину наукових шкіл тощо. Тому найкращим рішенням уникнути дублювання та підвищити ефективність роботи кожного типу закладів для створення ефективної, якісної та конкурентоспроможної системи вищої освіти, яка відповідала б як

національним, так і міжнародним викликам вбачається встановлення вимог до того чи іншого типу закладів вищої освіти.

Наступною проблемою, на вирішення якої спрямовано законопроект, є забезпечення якісного виконання освітньої складової освітньо-наукових та освітньо-творчих програм третього рівня вищої освіти. Наприкінці 2024 року існувало майже 170 освітньо-наукових програм рівня доктора філософії зі спеціальностей, за якими не відкриті освітні програми магістерського рівня освіти, з них майже 40% - це освітньо-наукові програми наукових установ. Найчастіше, за цими програмами здобувають освіту від 1 до 4 здобувачів, що суттєво ускладнює якісне забезпечення її освітньої компоненти. Проектом акта пропонується встановити умовою прийому на навчання для здобуття ступеня доктора філософії або доктора мистецтва наявність не менше однієї акредитованої за другим (магістерським) рівнем освітньої програми відповідної спеціальності (кожної із спеціальностей галузі або спеціальностей, що входять до міждисциплінарної освітньо-наукової програми). Заклади вищої освіти та наукові установи, що не здійснюють відповідну підготовку магістрів, зможуть продовжити підготовку докторів філософії за освітньо-науковою програмою, окремі елементи якої забезпечуються іншими науковими установами та/або закладами вищої освіти, відповідно до абзацу четвертого частини шостої статті 5 цього Закону.

Отже, існує потреба у врегулюванні вищезазначених проблем та законодавчому забезпеченні модернізації мережі закладів освіти.

Розробку проекту акта передбачено Планом пріоритетних дій Уряду на 2025 рік, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2025 р. № 131-р (пункт 107). Крім того, розробка проекту акта відповідає рекомендаціям Європейської комісії в рамках Пакету розширення 2023, що передбачають імплементацію плану оптимізації мережі закладів освіти (пункт 92.1 Плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 лютого 2024 р. № 133-р).

Метою проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)» є законодавче забезпечення модернізації мережі закладів освіти.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання,	+	-

у тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	-
---	---	---

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою ринкових механізмів:

Проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки мережа закладів вищої освіти як ключовий елемент ринку освітніх послуг не може бути об'єктом впливу суто ринкових сил і механізмів внаслідок опосередкованого характеру попиту на освітні послуги (з боку роботодавців через споживачів – здобувачів освіти, які мають свої інтереси часто не сфокусовані на якості здобутої освіти), негнучкості ринку праці для НПП, що породжує модель пристосування до перенавантаження та лояльної поведінки, наявним значним попитом в Україні на суто формальні ознаки здобутої вищої освіти – диплом, суттєвий публічний ефект від недоброчесної конкуренції з боку окремих закладів вищої освіти у вигляді недовіри до системи в цілому, значною залежністю держави від результатів функціонування мережі внаслідок одночасного виконання нею функцій споживача та надавача (засновника) на ринку освітніх послуг. Як наслідок питання мережі закладів вищої освіти потребують законодавчого унормування умов та стимулів для її модернізації з урахуванням інтересів усіх залучених сторін.

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою діючих регуляторних актів:

Проблема не може бути розв'язана за допомогою чинних актів, оскільки системний підхід до модернізації мережі ЗВО, що стосується функціонування ТВСП, закладів фахової передвищої освіти в структурі ЗВО, коледжів як ЗВО, органів управління вищої освіти, визначення критеріїв належності ЗВО до того чи іншого типу передбачає внесення змін у Закон України «Про вищу освіту».

II. Цілі державного регулювання

Основною ціллю державного регулювання є створення передумов для виконання вимог до євроінтеграції, зокрема реалізації плану з оптимізації мережі закладів освіти.

Прийняття проєкту акта дозволить:

- до 1 липня 2027 року реорганізувати 20 % найбільш розвинених ТВСП і коледжів в самостійні та відповідальні університети, академії чи інститути, решту (31%) реорганізувати в заклади фахової передвищої освіти, приєднати до місцевих ЗВО або припинити їх діяльність;

- до 1 липня 2027 року виокремити близько 80% фахових коледжів із структури закладів вищої освіти в самостійні юридичні особи – заклади фахової

передвищої такої самої форми власності, залишивши у складі закладу вищої освіти тільки один заклад фахової передвищої освіти, що розташований у тій же або суміжній громаді, тому самому або суміжному районі із закладом вищої освіти;

- забезпечити якісне виконання освітньої складової освітньо-наукових та освітньо-творчих програм третього рівня вищої освіти.

Встановлення вимог до того чи іншого типу закладів вищої освіти дозволить створити ефективну, якісну та конкурентоспроможну систему вищої освіти, яка відповідала б як національним, так і міжнародним викликам:

В університетах:

питома вага здобувачів вищої освіти другого (магістерського) і третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівнів вищої освіти складає не менше 20%;

за основним місцем роботи на посадах педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників на повну ставку працюють не менше 50 осіб, які мають науковий ступінь доктора наук (для військового університету та мистецького університету – не менше 30 осіб, які мають ступінь доктора наук);

забезпечено реалізацію права на міжнародну академічну мобільність тривалістю не менше ніж один місяць для не менше ніж 10% здобувачів вищої освіти (протягом періоду здобуття ними вищої освіти) та не менше 20% для педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників (за попередні п'ять календарних років);

забезпечено навчання не менше 10% здобувачів вищої освіти другого (магістерського) і третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівнів вищої освіти за узгодженими спільними освітніми програмами з іноземними закладами вищої освіти або з науковими інститутами Національної та національних галузевих академій наук.

В академіях:

контингент здобувачів вищої освіти, які здобувають вищу освіту за однією, двома або трьома ключовими галузями знань, складає не менше 70% загального контингенту здобувачів вищої освіти;

за основним місцем роботи на посадах педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників на повну ставку працюють не менше 100 осіб, які мають науковий ступінь (ступінь доктора мистецтва) (у військових, мистецьких академіях не менше 30 осіб);

забезпечено навчання не менше 30% здобувачів вищої освіти за дуальними освітніми програмами або за міждисциплінарними освітніми програмами (крім закладів освіти із специфічними умовами навчання, військових та мистецьких академій).

В інститутах:

за основним місцем роботи на посадах педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників на повну ставку і більше працюють не менше 20 осіб (10 осіб, якщо підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється лише за однією спеціальністю), які мають науковий ступінь (ступінь доктора мистецтва).

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишення існуючої ситуації без змін. Не прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)» призводить до невиконання рекомендацій Європейської комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 лютого 2024 № 133-р; обмеження наявного фінансування із Державного бюджету із потенційними ризиками щодо погіршення цієї ситуації у повоєнний час та після війни на етапі відновлення економіки країни призводить до неефективності та недостатності фінансового забезпечення підготовки кадрів, неадекватності масштабів та структури наявної мережі закладів вищої освіти фінансовій спроможності держави щодо забезпечення її функціонування та обсягам інвестування у необхідну модернізацію системи вищої освіти; демографічні тенденції скорочення контингенту посилюють проблему перенавантаження наукових, науково-педагогічних працівників внаслідок утворення неповних академічних груп та дублювання напрямів підготовки кадрів у ЗВО/ЗФПВО територіально, неефективності системи державного та регіонального замовлення, погіршує якість вищої освіти.
Альтернатива 2	Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)» забезпечує досягнення цілей. Реорганізації ТВСП, коледжів із трансформацією найбільш розвинених в самостійні та відповідальні університети, академії чи інститути або в заклади фахової передвищої освіти з приєднанням до місцевих ЗВО, або припинення їх діяльності. За цією альтернативою принаймні 50% продовжать свою діяльність та 40% з них залишаються ЗВО. Виокремлення фахових коледжів із структури закладів вищої освіти в самостійні юридичні особи з перспективою їх передачі до комунальної власності – принаймні 80% продовжать свою діяльність як окремі юридичні особи або приєднуються до місцевих закладів освіти (крім закладів фахової передвищої освіти, що знаходяться в одній територіальній громаді з ЗВО). Випускники таких ЗФПО (80%), отримавши рівень фахового молодшого бакалавра, вийдуть на ринок праці та розпочнуть свою економічну активність, інші 20% вступають

	у ЗВО для здобуття рівня вищої освіти. Крім того, єдність державного управління цивільними ЗВО та умов маневрування їх функціями та власністю буде забезпечено завдяки консолідації управління цивільними закладами вищої освіти державної форми власності (крім управління медичними закладами вищої освіти) на базі одного державного органу – центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки. Це передбачає, що 13 ЗВО у сфері культури перейдуть під управління МОН України. Визначення вимог до певного типу ЗВО дозволить абітурієнтам обирати заклад освіти залежно від своїх цілей, амбіцій та зацікавленості професією. За цією альтернативою принаймні 40% ЗВО залишаться в статусі університету та 60% в статусі академії чи інституту. Здобуття освіти в університетах відбувається за основними фундаментальними і прикладними науками, розвиток науки проявляється в науково-дослідній роботі. Українські університети будуть посідати більш високі позиції в міжнародних університетських рейтингах. Інститути готують сильних, творчих та конкурентоспроможних фахівців, що буде позитивно впливати на рівень та стан різних галузей країни та підвищувати престиж країни на світовому ринку. При цьому спостерігається великий вибір спеціальностей, викладацький штат відповідає освітнім вимогам і потребам, що позначається на якості освіти. Заклади вищої освіти та наукові установи будуть здійснювати прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії або доктора мистецтва за умови наявності щонайменше одної акредитованої за другим (магістерським) рівнем освітньої програми відповідної спеціальності (кожної із спеціальностей галузі або спеціальностей, що входять до міждисциплінарної освітньо-наукової програми). В іншому випадку ЗВО зможуть продовжити підготовку докторів філософії за освітньо-науковою програмою, окремі елементи якої забезпечуються іншими науковими установами та/або ЗВО. Принаймні 60% освітньо-наукових програм із тих, які не реалізовувалися на рівні магістратури, виконають вимогу щодо наявності магістратури та акредитації таких програм.
--	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Не потрібно нічого змінювати. Вигоди відсутні.	Ускладнення євроінтеграційних процесів, зокрема в частині модернізації мережі закладів освіти. Витрати пов'язані з обробкою звернень здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу щодо невідповідного виконання своїх зобов'язань суб'єктами надання освітніх послуг

		(не отримання сертифікатів про акредитацію, не видання документів про вищу освіту, їх дублікатів), скарги про неналежну якість організації освітнього процесу, від бізнесу щодо невідповідної якості підготовки кадрів, звернення закладів щодо необхідності переведення здобувачів до інших закладів з причини не акредитації освітніх програм та завершення ними навчання в інших ЗВО. За оцінками на це витрачається до 1000 годин робочого часу співробітників Міністерства освіти і науки України на рік. Витрати, пов'язані із розглядом звернень закладів освіти становитимуть 171 010,00 грн. (1 година держслужбовця = 171,01 грн.) Усього: 171 010,00 грн.
Альтернатива 2	Ухвалення Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)» адаптує систему вищої освіти до демографічних змін та зміни регіональної структури економіки, забезпечить єдність державного управління вищою освітою та збільшить спроможність до фінансування її відновлення та розвитку, зменшить перенавантаження викладачів та підвищить концентрацію фінансових ресурсів на якісній підготовці фахівців. Відбудеться скорочення витрат держави, пов'язаних із обробкою звернень здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу щодо невідповідного виконання своїх зобов'язань суб'єктами надання освітніх послуг (не отримання сертифікатів про акредитацію, не видання документів про вищу освіту, їх дублікатів), скарги звернень щодо	Реалізація проєкту Закону не потребуватиме додаткових витрат з державного бюджету, витрати в межах бюджетних асигнувань. Витрати на переоформлення ліцензій та сертифікатів про акредитацію: $708 \times 122,00 \text{ грн./год} = 86\,376 \text{ грн.}$ Витрати, пов'язані з інформуванням закладів освіти про внесені зміни: дві онлайн-наради $1,5 \text{ год} \times 171,01 \text{ грн./год} = 513,03 \text{ грн.}$ Усього: 86 889,03 грн

	неналежної якості організації освітнього процесу, від бізнесу щодо невідповідної якості підготовки кадрів. Передбачається запровадження чітких критеріїв віднесення закладів вищої освіти до того чи іншого типу, які значною мірою реалізуються інструментами ЄДЕБО.	
--	---	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні. Громадяни не отримують якісні освітні послуги.	Внаслідок невідповідного виконання своїх зобов'язань суб'єктами надання освітніх послуг (не отримання сертифікатів про акредитацію, не видання документів про вищу освіту, їх дублікатів), скарги про неналежну якість організації освітнього процесу громадяни витрачають свій час, а неналежна якість здобуття освіти не дає можливості швидкого працевлаштування та отримання більш високої заробітної плати. Внаслідок утвореної недовіри до вищої освіти наслідки відзначаються на всіх здобувачах в системі вищої освіти, що знижує її ринкову ціну та цінність
Альтернатива 2	Розширення можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачам освіти завдяки укрупненню ЗВО, ЗФПО та наповненості академічних груп. Здобувачі ступеня доктора філософії мають доступ до більш якісних освітніх компонентів, в тому числі за вибірковою складовою освітньо-наукової програми. Підвищення частки випускників, які задоволені якістю та здобутими компетентностями, зростання	Додаткові витрати відсутні

	частки випусників, які стали більш конкурентоспроможні на ринку праці завдяки покращеному та модернізованому освітньому середовищу.	
--	---	--

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

В усіх альтернативах у ролі суб'єктів господарювання розглядаються суб'єкти надання освітніх послуг усіх форм власності, а також підприємства, організації та установи усіх форм власності, що співпрацюють із закладами освіти щодо підготовки фахівців.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	272	436	70	0	778
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	35	56	9	0	100

Інформація щодо суб'єктів господарювання за даними Реєстру суб'єктів освітньої діяльності <https://registry.edbo.gov.ua/>

	Альтернатива 1	Альтернатива 2
Кількість суб'єктів господарювання, у тому числі	778	708
ТВСП	75	17 ЗВО + 27 ЗФПО
Коледжі	8	2 ЗВО + 3 ЗФПО
Фахові коледжі в структурі ЗВО	377	341
Університети	205	127
Академії	66	120
Інститути	47	71

Кількість здобувачів освіти, тис. осіб	1 446,7	1 446,7
у тому числі:		
Університети	1 018,2	917,8
Академії	154,8	214,2
Інститути	56,4	97,4
ТВСП	29,6	29,6
Коледжі	2,5	2,5
Фахові коледжі в структурі ЗВО	185,2	185,2

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Витрати, пов'язані із втраченими можливостями щодо розвитку освітніх послуг та виникненням перешкод до євроінтеграції
Альтернатива 2	Економія коштів внаслідок реорганізації деяких ТВСП та коледжів у ЗФПО із відповідною меншою за вартістю процедурою акредитації (в середньому – 10 освітніх програм, які потребують акредитації для ТВСП та 5 для коледжів): $(27 \cdot 10 + 8 \cdot 5) \cdot (87812 - 20100) = 20\,990\,720$ грн. У ролі суб'єктів заклади освіти отримують такі вигоди: підвищення якості освітньої програми, покращення репутації закладу та довіри споживачів	Часові та фінансові витрати суб'єктів господарювання, пов'язані з реорганізацією: Витрати коштів з розрахунку мінімальної заробітної плати у погодинному розмірі (48,00 грн.): - на ознайомлення з регуляторним актом – $1 \text{ год.} \cdot 48,00 \text{ грн/год} \cdot 708 = 33\,984$ грн.; - прийняття внутрішніх рішень – $2 \text{ год} \cdot 48,00 \text{ грн/год} \cdot 708 = 67\,968$ грн.; - підготовка заяви про переоформлення ліцензії – $1 \text{ год} \cdot 48,00 \text{ грн/год} \cdot 708 = 33\,984$ грн.; - підготовка заяви на переоформлення сертифікату про акредитацію освітньої програми – $1 \text{ год.} \cdot 48,00 \text{ грн/год} \cdot 708 \cdot \text{ОП}^1 = 135\,936$ грн.; Усього: 271 872,00 грн. ¹ <i>Із розрахунку 4 ОП, що потребують переоформлення сертифікатів про акредитацію освітніх програм, на заклад фахової передвищої / вищої освіти</i>

Оцінка сумарних витрат за альтернативами

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Існуюча ситуація залишається без змін	Іміджеві витрати, пов'язані із втраченими можливостями щодо розвитку освітніх послуг. Виникнення перешкод до євроінтеграції та розвитку міждисциплінарних програм. Витрати, пов'язані із розглядом звернень закладів освіти становитимуть 171 010,00 грн.
Альтернатива 2. Прийняття запропонованого проєкту акта	у великих та середніх суб'єктів господарювання – 271 872,00 грн

Внаслідок запровадження регуляторного акта держава, суб'єкти господарювання і громадяни отримують вигоду – підвищення якості вищої освіти, раціональне використання ресурсів та адаптація мережі закладів освіти до нових демографічних викликів.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати). Невиконання рекомендацій Європейської комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 лютого 2024 р. № 133; демографічні тенденції скорочення контингенту посилять проблему хронічного недофінансування здобуття вищої освіти, неможливості забезпечити відновлення та модернізацію закладів вищої освіти, перенавантаження наукових, науково-педагогічних працівників внаслідок утворення неповних академічних груп та дублювання напрямів підготовки кадрів у ЗВО територіально, неефективності системи державного та регіонального замовлення, погіршення якості вищої освіти. Поодинокі випадки ініціативної реорганізації не вирішують системно проблему

Альтернатива 2	3	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть). Оптимальний варіант збалансування інтересів держави та громадян. Забезпечує досягнення цілей. Сприяє реалізації засад державної політики у сфері освіти та принципів освітньої діяльності. Дозволяє адаптувати систему вищої освіти до демографічних змін, забезпечити єдність державного управління вищою освітою та збільшити спроможність до фінансування її відновлення та розвитку, зменшити перенавантаження викладачів та підвищити концентрацію фінансових ресурсів на якісній підготовці фахівців, підвищити частку випускників, які задоволені якістю та здобутими завдяки вищій освіті компетентностями, покращенням та модернізованим освітнім середовищем, виконати рекомендацій Європейської комісії. Дозволяє підвищити ефективність роботи кожного типу закладів вищої освіти для створення ефективної, якісної та конкурентоспроможної системи вищої освіти
----------------	---	--

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Для держави: відсутні. Для громадян: відсутні. Громадяни не отримують якісні освітні послуги. Для суб'єктів господарювання: Відсутні	Для держави: не буде виконано вимогу пункту 139 Плану пріоритетних дій Уряду на 2024 рік. Витрати, пов'язані із обробкою звернень Для громадян: Витрати внаслідок невідповідного виконання своїх зобов'язань суб'єктами надання освітніх послуг, неякісні освітні послуги Для суб'єктів господарювання: Витрати, пов'язані з ліцензуванням рівнів освіти та акредитації наявних освітніх програм	Неможливість фінансово забезпечити відновлення та модернізацію ЗВО, подальше погіршення якості вищої освіти та її знецінення у суспільстві, роботодавців, погіршення ситуації з боку держави із позиції її некерованості, стихійний розвиток ситуації на ринку освіти

Альтернатива 2	У разі розвитку подій за Альтернативою 2 виникають такі вигоди: Для держави: Виконуються вимоги європейської інтеграції, полегшується адаптація системи вищої освіти до демографічних змін та зміни регіональної структури економіки, забезпечується єдність державного управління вищою освітою, що збільшить спроможність до фінансування її відновлення та розвитку зменшуються витрати на адміністративний персонал розпорошеної мережі, зменшується перенавантаження викладачів. Підвищується якість вищої освіти шляхом виведення з ринку значної частини суб'єктів освітньої діяльності з суперечливою репутацією, а також зосередженню закладів вищої освіти на підготовці фахівців з вищою освітою. Зростає рівень довіри до системи вищої освіти з боку всіх стейкхолдерів. Для громадян: Модернізація мережі закладів освіти спричинить вплив на громадян, оскільки дозволить обирати тип закладу вищої освіти залежно від своїх цілей, амбіцій та зацікавленості професією.	Для держави: Реалізація проекту Закону не потребуватиме додаткових витрат з державного бюджету, витрати в межах бюджетних асигнувань. Для громадян: Додаткові витрати відсутні. Для суб'єктів господарювання: Витрати, пов'язані із необхідністю звертатися для переоформлення ліцензій та сертифікатів про акредитацію ОП.	Оцінка вигод і витрат реалізації альтернативи 2 відповідає критеріям оцінки ступеня досягнення визначених цілей. Прийняття цієї альтернативи сприятиме європейській інтеграції України; модернізована мережа закладів вищої освіти забезпечить ефективне функціонування системи вищої освіти, підвищить концентрацію фінансових ресурсів на якісній підготовці фахівців та підвищить якість освіти.
------------------------------	---	---	---

	Модернізована мережа закладів освіти розширить можливості для формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачам освіти. Підвищиться частка випускників, які задоволені якістю та здобутими компетентностями, збільшиться частка випускників, які більш конкурентоспроможні на ринку праці завдяки покращеному та модернізованому освітньому середовищу. Здобувачі ступеня доктора філософії матимуть доступ до більш якісних освітніх компонентів, в тому числі за вибірковою складовою освітньо-наукової програми. Для суб'єктів господарювання: Модернізація закладів освіти задля об'єднання ресурсів і посилення освітньої пропозиції, де науково-педагогічні працівники матимуть доступ до більших фінансових ресурсів для досліджень, участі у міжнародних програмах тощо. Збільшення інвестицій та фокусу фінансування об'єднаних закладів. Економія коштів внаслідок реорганізації деяких ТВСП та коледжів у ЗФПО із відповідною меншою за вартістю процедурою акредитації; покращення		
--	---	--	--

	репутації закладу та довіри споживачів.		
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	У альтернативи відсутні переваги. Поточний стан справ консервує описані проблеми, найнижчий фінансовий результат.	Негативні наслідки впливають на невиконання рекомендацій Європейської Комісії та загалом на процес євроінтеграції, що спричиняє потребу у зміні поточного стану справ.
Альтернатива 2	Прийняття проєкту акта забезпечить досягнення поставлених цілей та є найбільш раціональним варіантом врахування інтересів всіх основних груп, на яких проблема справляє вплив.	Негативних наслідків від прийняття регуляторного акта не очікується. Представники зацікавлених сторін, експерти процесу беруть активну участь у розробці проєкту, тому у найближчому часі не передбачається поява необхідності внесення суттєвих змін.

Враховуючи вищенаведені позитивні та негативні сторони альтернативних способів досягнення мети, доцільно прийняти запропонований альтернативою 2 регуляторний акт.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв’язання визначеної проблеми **Запропоновані механізми регуляторного акта, за допомогою яких можна розв’язати проблему:**

1. Механізми дії регуляторного акта.

Вирішення проблем, визначених у розділі першому, та досягнення цілей, передбачених у розділі другому цього аналізу регуляторного впливу, забезпечується шляхом прийняття проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)», яким буде:

- реорганізовано ТВСП і коледжі в самостійні та відповідальні університети, академії чи інститути, в заклади фахової передвищої освіти, що приєднані до місцевих ЗВО;

- виокремлено фахові коледжі із структури закладів вищої освіти в самостійні юридичні особи – заклади фахової передвищої такої самої форми власності, залишивши у складі закладу вищої освіти тільки один заклад фахової передвищої освіти, що розташований у тій же або суміжній громаді, тому самому або суміжному районі із закладом вищої освіти;

- встановлено вимоги до типів закладів вищої освіти;
- встановлено вимоги прийому на навчання для здобуття ступеня доктора філософії або доктора мистецтва.

2. Організаційні заходи впровадження регуляторного акта в дію.

Для впровадження цього акта закладам вищої та фахової передвищої освіти з залученням усіх стейкхолдерів, в тому числі місцевих органів самоврядування, необхідно прийняти рішення щодо подальшого функціонування та варіантів реорганізації.

Заходи, які необхідно здійснити закладам вищої освіти:

1) прийняти рішення про реорганізацію або припинення діяльності ТВСП, реорганізувати ТВСП та в разі подальшого функціонування у статусі юридичної особи (ЗВО або ЗФПО) переоформити ліцензії на освітню діяльність та сертифікати про акредитацію;

2) прийняти рішення про реорганізацію або припинення діяльності коледжу як ЗВО, реорганізувати та в разі подальшого функціонування у статусі ЗФПО переоформити ліцензії на освітню діяльність та сертифікати про акредитацію;

3) прийняти рішення про припинення діяльності фахового коледжу або виокремлення з структури ЗВО в самостійну юридичну особу із наступним переоформленням ліцензій на освітню діяльність та сертифікатів про акредитацію;

4) прийняти рішення про оголошення прийому на навчання для здобуття ступеня доктора філософії або доктора мистецтва на освітні програми зі спеціальностей (міждисциплінарних освітніх програм), з яких ЗВО має не менше однієї акредитованої за другим (магістерським) рівнем освітньої програми відповідної спеціальності (кожної із спеціальностей галузі або спеціальностей, що входять до міждисциплінарної освітньо-наукової програми).

Заходи, які мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта:

- забезпечує інформування всіх заінтересованих сторін системи вищої та фахової передвищої освіти про зміст Закону України;
- Міністерство освіти і науки України шляхом оприлюднення на офіційних сайтах додаткової інформації, а також шляхом проведення нарад та семінарів доводить до них інформацію та рекомендації із застосування та запровадження нормативно-правових актів у сфері вищої та фахової передвищої освіти;
- забезпечує переоформлення ліцензій на провадження освітньої діяльності;

- забезпечує процес консолідації управління цивільними закладами вищої освіти державної форми власності (крім управління закладами вищої освіти медичного та мистецького спрямування) шляхом віднесення їх до сфери управління одного державного органу;

- вносить зміни до паспортів відповідних бюджетних програм;
- забезпечує дотримання вимог до типів закладу вищої освіти.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація проєкту регуляторного акта не потребує додаткових витрат із державного бюджету України, тому розрахунок бюджетних витрат не здійснювався.

Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва (М-Тест) не проводився, оскільки питома вага суб'єктів малого бізнесу (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, не перевищує 10 відсотків.

Витрати, які виникають у суб'єктів господарювання внаслідок дії регуляторного акта, наведені у Додатку 2 до Методики.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не обмежується у часі, що дасть змогу досягти цілей державного регулювання.

Зміна строку дії регуляторного акта можлива в разі зміни міжнародно-правових актів чи законодавчих актів України вищої юридичної сили, на виконання яких розроблений цей проєкт регуляторного акта.

Проєкт регуляторного акта набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта;
розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів та державних цільових фондів;

обсяг коштів і період часу, які витрачатимуться суб'єктами господарювання на виконання вимог регуляторного акта;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та (або) фізичних осіб із основними положеннями проєкту регуляторного акта.

Кількісними показниками результативності регуляторного акта є:

кількість університетів, академій, інститутів;
кількість ТВСП, коледжів, фахових коледжів як структурних підрозділів ЗВО;

кількість цивільних ЗВО державної форми власності, які змінили орган підпорядкування;

кількість скарг/звернень суб'єктів господарювання, пов'язані із дією регуляторного акта.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта буде здійснюватися до кінця календарного року з моменту набрання чинності.

Повторне відстеження планується здійснити через рік після набрання чинності регуляторного акта, в результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження.

Метод проведення відстеження результативності:

Статистичні методи.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності:

Статистичні, наукові дослідження та опитування.

Цільові групи осіб, що обиратимуться для участі у відповідному опитуванні:

Цільові аудиторії – ключові стейкхолдери системи вищої та фахової передвищої освіти, зокрема, здобувачі освіти, роботодавці, керівники закладів освіти, представники місцевих органів самоврядування.

Наукові установи, що залучатимуться для проведення відстеження:

До проведення відстеження результативності дії регуляторного акта залучатиметься Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти».

Міністр освіти і науки України

Оксен ЛІСОВИЙ

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта
за Альтернативою 2

№ з/П	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	не передбачено	не передбачено
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	не передбачено	не передбачено
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	не передбачено	не передбачено
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	не передбачено	не передбачено
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень (1 год *48 грн/год) Подання заяви на переоформлення 1 ліцензії. Подання заяви на переоформлення 1 сертифікату про акредитацію – 1 год Загальні витрати на заклад фахової передвищої / вищої освіти визначені із розрахунку на 4 ОП, що потребують переоформлення ліцензій	48,00 192,00	48,00 192,00
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	не передбачено	не передбачено

7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	не передбачено	не передбачено
8	Інше, гривень Витрати, пов'язані з ознайомленням та приведенням локальних актів у відповідність до встановленої форми (1 год на ознайомлення з регуляторним актом) Прийняття внутрішніх рішень (2 год / заклад освіти)	48,00 96,00	не передбачено
9	РАЗОМ, гривень	384,00	240,00
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	708	708
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємства, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	271 872,00	169 920,00

Розмір мінімальної заробітної плати на 2025 рік, затверджений Законом України "Про Державний бюджет України на 2025 рік" від 19.11.2024 № 4059-IX, становить 48 грн за годину

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ
на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього
підприємництва

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок адміністрування
регулювання: Міністерство освіти і науки України

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання* (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання					
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:					
камеральні					
виїзні					
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання					
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання					

5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання					
6. Підготовка звітності за результатами регулювання					
7. Інші адміністративні процедури: Витрати, пов'язані з переоформленням ліцензій та сертифікатів про акредитацію	1 год.	122,00* грн/год	1	708	86 376,00
Витрати, пов'язані з інформуванням закладів професійної (професійно-технічної) освіти про внесені зміни	1,5 год	171,01** грн/год	2	-	513,03
Разом за рік					86 889,03
За 5 років (разова процедура)					86 889,03

*Для розрахунку вартості часу співробітника МОН використано розмір посадового окладу головного спеціаліста відділу ліцензування освітньої діяльності, який станом на 01.01.2025 складає 22451 грн. Виходячи із цих даних, вартість однієї години робочого часу головного спеціаліста становить 122,00 грн.

**Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата) обчислено з урахуванням посадового окладу головного спеціаліста міністерства (29 186 грн.), встановленого схемою посадових окладів на посадах державної служби з урахуванням сімей і рівнів посад, юрисдикції та типів державних органів у 2024 році, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2023 р. № 1409 «Питання оплати праці державних службовців на основі класифікації посад у 2025 році» (зі змінами) (256 дні з урахуванням святкових днів) та 8-годинного робочого дня. Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата) становить: $29186 \times 12 / 256 \times 8 = 171,01$ грн.

ПОВІДОМЛЕННЯ
про оприлюднення проєкту Закону України «Про внесення змін до
деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації
мережі закладів освіти)»

Розробник – Міністерство освіти і науки України

Проєкт акта розроблений Міністерством освіти і науки України з метою з метою досягнення Операційної цілі 1.2 «Ефективна мережа закладів вищої освіти: система вищої освіти сприяє виконанню державою своїх зобов'язань, державні заклади вищої освіти є ефективними» та виконання завдання 1.2.1, передбачених Стратегією розвитку вищої освіти на 2022-2032 роки, а також на виконання Плану пріоритетних дій уряду на 2023 рік.

Головною метою модернізації мережі закладів вищої освіти виступає підвищення якості та ефективності роботи системи вищої освіти, збільшення довіри до вищої освіти з боку держави, суспільства та бізнесу.

Законопроєктом передбачено формування передумов модернізації мережі закладів вищої освіти на основі унормування змін в організацію функціонування територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти, коледжів, сфери управління вищою освітою, а також внесення змін до умов прийому на навчання для здобуття ступеня доктора філософії або доктора мистецтва.

Найменування установи, що розробляла регуляторний акт, адреса, телефон:

Міністерство освіти і науки України (директорат фахової передвищої, вищої освіти).

Проспект Берестейський, 10, м. Київ, 01135.

Тел.: (044) 481-32-18

Доопрацьований проєкт регуляторного акта та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднено у розділі «Регуляторна політика» офіційного веб-сайту МОН (www.mon.gov.ua).

Строк приймання пропозицій та зауважень до проєкту регуляторного акта становить 1 місяць з дня оприлюднення проєкту регуляторного акта та аналізу регуляторного впливу.

Зауваження та пропозиції до зазначеного проєкту регуляторного акта приймаються у письмовій формі за адресою: пр. Берестейський, 10, м. Київ, 01135 або на електронну адресу: liudmylaivanenko@mon.gov.ua.

mon.gov.ua/ministerstvo-2/diyalnist/regulyatoma-politika/opriyudnennya-proektiv-regulyatornikh-aktiv

Проект ЗУ "Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)" (доопрацьований станом на 29.05.2025)

- Наказ МОН № 1461 від 14.10.2024 "Про внесення змін до Плану діяльності Міністерства освіти і науки України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки України, з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік"
- Наказ МОН № 1102 від 07.09.2023 "Про внесення змін до Плану діяльності Міністерства освіти і науки України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки України, з підготовки проектів регуляторних актів на 2023 рік"
- Повідомлення про оприлюднення
- Повідомлення про оприлюднення (доопрацьоване станом на 23.11.2023)
- Повідомлення про оприлюднення (доопрацьоване станом на 01.11.2024)
- Повідомлення про оприлюднення (доопрацьоване станом на 15.01.2025)
- Повідомлення про оприлюднення (доопрацьоване станом на 01.04.2025)
- Повідомлення про оприлюднення (доопрацьоване станом на 29.05.2025)
- Пояснювальна записка
- Пояснювальна записка (доопрацьована станом на 23.11.2023)
- Пояснювальна записка (доопрацьована станом на 29.05.2025)
- Аналіз регуляторного впливу
- Аналіз регуляторного впливу (доопрацьований станом на 23.11.2023)
- Аналіз регуляторного впливу (доопрацьований станом на 01.11.2024)
- Аналіз регуляторного впливу (доопрацьований станом на 15.01.2025)
- Аналіз регуляторного впливу (доопрацьований станом на 01.04.2025)
- Порівняльна таблиця
- Порівняльна таблиця (доопрацьована станом на 23.11.2023)
- Порівняльна таблиця (доопрацьована станом на 15.01.2025)
- Порівняльна таблиця (доопрацьована станом на 01.04.2025)
- Порівняльна таблиця (доопрацьована станом на 29.05.2025)

Активізація Windows
Перейдіть до розділу "Налаштування", щоб активувати Windows.

14:14
29.05.2025